Årsrapport 2017

fjordline.com

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2017

Fjord Line AS

Om konsernet

Fjord Line AS («Fjord Line») er morselskap i Fjord Line konsernet («Konsernet»). Konsernet har hovedkontor i Egersund og ellers kontorer i Bergen, Stavanger, Kristiansand, Langesund, Sandefjord, Strömstad og Hirtshals, samt salgskontorer i Tyskland, Nederland, Polen og Litauen. Det var per 31. desember 2017 624 årsverk i Konsernet, hvorav 212 landbasert og 412 basert ombord.

Konsernet har den yngste og mest moderne flåten innen cruisefergesegmentet i Europa. Tonnasjen, som består av fire skip, er meget kostnadseffektiv. Samtlige skip seiler under dansk flagg. Skipene drifter tre ruter mellom Norge og Danmark og en rute mellom Norge og Sverige. Den 1. januar 2016 åpnet konsernet en ny innenriksrute mellom Bergen og Stavanger. Fjord Line er en voksende aktør innenfor europeisk nærskipsfart (Short Sea Shipping) og opererte i 2017 tre ruter mellom Norge og Danmark, en rute mellom Norge og Sverige, samt innenriks transportrute mellom Bergen/Stavanger og Langesund.

Effektiv sjøtransport er viktig for europeisk industri, handel og reiseliv. For å møte disse markedene har Fjord Line satset på å tilby effektiv transport på rutene Bergen/Stavanger – Hirtshals, Bergen/Stavanger – Langesund, Langesund – Hirtshals, Kristiansand – Hirtshals og Sandefjord – Strömstad, foruten å tilby cruise på ruten Bergen/Stavanger – Hirtshals/Langesund.

De viktigste inntektsdriverne i Konsernet er billettinntekter fra passasjerer, bil-pakker og fraktkunder, ombordsalg knyttet til taxfree, mat & drikke og overnatting, samt salg av pakkereiser og kurs- og konferanseprodukter.

Tonnasje

Cruisefergene MS Stavangerfjord (2013) og MS Bergensfjord (2014), drifter rutene mellom Bergen – Stavanger – Hirtshals og Hirtshals – Langesund. De to cruisefergene, som er tilnærmet identiske, er begge utstyrt med drivstoffeffektive «single fuel» LNG-motorer, noe som medfører at utslipp av miljøskadelige stoffer er tilnærmet eliminert. Markedsetterspørselen på Vestlandet er høy og økende særlig i høysesong, skoleferier og helger. For å imøtekomme denne etterspørselen har Fjord Line økt lugarkapasiteten på MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord med 64 kabiner per skip som tilsvarer 21% kapasitetsøkning. Ombygging av skipene ble gjennomført ved Fosen Yard AS i perioden november 2017 til februar 2018 i henhold til budsjett og til planlagt tid. De ombygde skipene er godt mottatt i markedet.

Den moderne dagfergen MS Oslofjord gjennomgikk en omfattende ombygging første halvår 2014 for å tilpasses shoppingruten Sandefjord – Strømstad og ble satt i drift som selskapets første skip på ruten den 20. juni 2014. I januar 2018 ble skipets tax-free shopping ytterligere oppgradert og utvidet og MS Oslofjord har i dag en av verdens største tax-free butikker på dagferjer.

Den hurtiggående katamaranen HSC Fjord Cat ble bygget i 1998 og betjener ruten Kristiansand – Hirtshals i sommersesongen. Skipet tilbyr den hurtigste fergeforbindelse mellom Norge og Danmark med en overfartstid på kun 2 timer og 15 minutter. Etter tre år med solid vekst på ruten mellom Kristiansand og Hirtshals, investerer Fjord Line i en ny katamaran som gir høyere kapasitet, bedre komfort, flere avganger og lengre sesong. Det nye skipet markerer også en ytterligere satsning på frakt på ruten.
Det australske verftet Austal Ships Pty Ltd har fått oppdraget med å bygge skipet som vil representere en ny teknologisk standard og gi klare miljømessige gevinster på ruten når det står klart til sommersesongen 2020.

Det nye skipet bygges med kapasitet til 1.200 passasjerer og over 400 biler – nesten en dobling fra dagens kapasitet. Butikken om bord blir dobbelt så stor, med dertil større og bredere utvalg og gjestene vil kunne velge mellom tre spennende matkonsepter på overfarten.

Driften i 2017

Konsernet har i 2017 fortsatt sin sterke resultatforbedring drevet av blant annet trafikkvekst og høyere inntekter per gjest. Med unntak av tekniske problemer på HSC Fjord Cat i perioden april-mai har det vært god regularitet for samtlige skip.

Selskapet har hatt en betydelig volum og omsetningsvekst de siste fem årene og Konsernet oppnådde en omsetning i 2017 på MNOK 1.359,0. I 2017 har konsernet hatt fokus på god kostnadskontroll generelt og blant annet gjennomført effektivitetsforbedringsprogrammer knyttet til bemanning om bord på skipene og på land. Dette har redusert Konsernets personalkostnader uten at det har gått ut over service-nivå mot kundene våre og trivselen blant våre medarbeidere. Vi har i 2017 videreført arbeidet med profesjonalisering og digitalisering i alle ledd for å bedre kundeopplevelsen og våre interne arbeidsprosesser.

Fjord Line insourcet tax free driften på MS Oslofjord og HSC Fjord Cat den 26. april 2016, mens tax free driften på MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord ble insourcet den 1. september 2016. Insourcing av tax free driften var en viktig strategisk beslutning for Fjord Line da det gir større grad av fleksibilitet til dynamisk og effektivt å kunne tilpasse tilbudene ombord på skipene til så vel sesong som rutespesisifikke varer. Insourcing av tax free driften hadde fullårseffekt i 2017 og har gitt positiv effekt i form av betydelig økt inntjening per passasjer.

Fjord Line er gjennom rettsforliket med Sandefjord kommune og Color Line – inngått i august 2015 – sikret seilingstidene 08:30 og 15:20 fra Sandefjord havn ut 2025, med mulig forlengelse ut 2030. Sandefjord kommune utlyste Color Line sine seilingstider på anbud i begynnelsen av 2016 for perioden 1. januar 2020 til 31. desember 2025 / 2030. Fjord Line søkte og ble tildelt seilingstidene 07:00 og 13:30 fra Sandefjord havn. Det innebærer at Fjord Line har rett til å operere to skip på Sandefjord – Strømstad ruten fra og med 1. januar 2020, mens Color Line har rett til å operere seilingstidene 10:00 og 17:00. Korresponderende seilingstider er også sikret i Strømstad havn gjennom havneavtale som ble ferdigforhandlet og inngått i 2017. Konsernet har brukt betydelige interne og eksterne ressurser for å oppnå forannevnte seilingsrettigheter på ruten.

Med virkning fra 1. januar 2016 har Fjord Line hatt tillatelse til å frakte innenrikspassasjerer og frakt på strekningen mellom Bergen og Stavanger. Dette har gitt tilgang til et nytt marked og bidratt til å styrke Fjord Line sin lønnsomhet.

Fjord Line fraktet 1.278.931 passasjerer i 2017, mot 1.224.045 i 2016, noe som utgjør en økning på 4 prosent. Passasjerantallet i 2017 er preget av driftsstans på HSC Fjord Cat mellom Kristiansand og Hirtshals i perioden 7. april til 1. juni. Tilsvarende fraktet Fjord Line 386.932 biler og 65.882 trailere, mot 371.702 biler og 60.524 trailere i 2016, en økning på henholdsvis 4 og 9 prosent. Vi ser at konjunkturnedgangen på Vestlandet har snudd i 2017 og dette viser igjen i økning i antall fraktenheter fra 2016. Sammenlignet mot 2016 har Fjord Line vekst i antall enheter per seiling på henholdsvis 10% på passasjerer, 9% på biler og 12% på trailere.

Fjord Lines toppledelse er i 2017 blitt komplettert med ny Chief Commercial Officer On board, Chief Digital Officer og Chief Business Development; de to sistnevnte er nyopprettede stillinger. Toppledelsen er nå komplett og konsernet er godt rigget for å nå framtidige strategiske mål.

ÅRSREGNSKAPET

Regnskapsprinsipp

Fjord Line AS er et norsk aksjeselskap og morselskapets regnskap presenteres i samsvar med NGAAP. Konsernet presenteres i samsvar med forenklet IFRS (International Financial Reporting Standards).

Konsernets- og morselskapets resultat

Konsernets driftsinntekter ble MNOK 1.359,0 i 2017, mot MNOK 1.169,4 i 2016. Konsernets driftskostnader eksklusive avskrivninger ble MNOK 1.051,6 i 2017, mot MNOK 967,9 i 2016.

Fullårseffekt av insourcing av tax-free driften bidrar med en kostnadsøkning på MNOK 98 fra 2016 til 2017, for øvrig er driftskostnadene redusert til tross for pris- og lønnsvekst i perioden. Dette viser at Fjord Line har lykkes med effektiviseringsprogrammer og god kostnadsdkontroll i 2017.

Konsernets EBITDA viser et overskudd på MNOK 307,4 i 2017, mot et overskudd på MNOK 201,5 i 2016. Driftsresultatet (EBIT) i 2017 viser et overskudd på MNOK 122,7, mot et overskudd på MNOK 36,3 i 2016.

Videre er Konsernets netto finanskostnad på MNOK 118,2 i 2017, mot en tilsvarende kostnad på MNOK 51,1 i 2016. Inkludert i dette er et valutatap på MNOK 171,5 relatert til lån i EUR/DKK mot tilsvarende valutagevinst i 2016 på MNOK 110,2. MNOK 131,8 av dette tapet har en motpost gjennom valutagevinst på konserninterne lån i DKK til datterselskaper. Samlet sett er det bokført netto disagio på MNOK 33,2 i 2017, mot en netto agio på MNOK 23,3 i 2016.

Resultat før skatt for Konsernet ble et overskudd på MNOK 4,5 i 2017, mot et underskudd på MNOK 14,8 i 2016. Resultat etter skatt ble et overskudd på MNOK 78,2 i 2017, mot et underskudd på MNOK 16,4 i 2016.

Morselskapet Fjord Line AS` resultat før skatt var positivt med MNOK 23,9 i 2017 mens selskapet hadde et tilsvarende underskudd på MNOK 12,4 i 2016. Fjord Lines regnskapsmessige overskudd på MNOK 98,9 etter skatt foreslås overført til annen egenkapital. Den regnskapsmessige egenkapitalen i Fjord Line AS utgjør etter dette MNOK 577,8.

Fjord Line har akkumulert grunnlag for utsatt skattefordel på MNOK 1.265,1 som tilsier en utsatt skattefordel (23 prosent) på MNOK 291,0 ved full balanseføring. Styret har av forsiktighetshensyn balanseført utsatt skattefordel med MNOK 125 som er en økning fra 2016 med MNOK 75. Oppskrivingen av balanseført utsatt skattefordel er basert på en konkret vurdering av framtidsutsiktene til Fjord Line AS, underbygget av de siste to års resultater. Fjord Line AS viser til den sterke positiv trenden på resultatutviklingen og god resultater så langt i 2018. Økt kapasitet på MS Stavangerfjord MS Bergensfjord bidrar ytterligere til å løfte resultatene i 2018 og framover.

Regnskapstallene for 2017 må etter styrets syn vurderes på bakgrunn av de forhold som er beskrevet under «Driften i 2017».

Styret er tilfreds med resultatutviklingen og forventer ytterligere vesentlig forbedring i 2018.

Kontantstrøm

Konsernets likvide beholdning er økt med MNOK 27,9 i 2017 mot en reduksjon av likvide midler med MNOK 26,5 i 2016.

Økningen består av følgende hovedelementer:

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter: MNOK 319,3 (MNOK 157,6 per 31.desember 2016).
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter: MNOK -339,7 (MNOK -77,2 per 31.desember 2016).
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter: MNOK 48,3 (MNOK -106,9 per 31.desember 2016).

Balanse og finansiering

Konsernets totalbalanse utgjorde MNOK 3.683,3 per 31. desember 2017, mot MNOK 3.159,4 per 31. desember 2016. Fjord Lines totalbalanse utgjorde på sin side MNOK 3.240,2 per 31.desember 2017 mot MNOK 2.838,4 per 31. desember 2016. Rentebærende gjeld utgjorde MNOK 2.362,6 pr 31.desember 2017 mot MNOK 2.055,4 pr 31.desember 2016.

Konsernets regnskapsmessige egenkapital utgjorde MNOK 1.037,1 per 31.desember 2017, mot en regnskapsmessig egenkapital på MNOK 849,7 per 31.desember 2016. Basert på to uavhengige takster innhentet for flåten er det store merverdier i skipene sammenlignet med de balanseførte verdier. Disse merverdiene reflekteres ikke i regnskapstallene, men er sentrale for forståelsen av Konsernets reelle egenkapital per 31.desember 2017. Skipene er verdsatt i EUR, og ut fra de gjennomsnittlige takstene er skipenes samlede reelle verdi per 31.desember 2017 MNOK 527,3 høyere enn bokført verdi.

Konsernets obligasjonslån på MNOK 300 ble i sin helhet innfridd i februar 2018. Konsernet har refinansiert obligasjonslånet ved en inngåelse av en trekkfasilitet på MDKK 400 med Danica Pension Livsforsikringsaktieselskap med forfall i juni 2023. Trekkfasiliteten sikrer også Konsernets videre vekststrategi.

Konsernets likvide midler utgjorde MNOK 168,7 per 31.desember 2017, inklusive en ubenyttet trekkfasilitet på MNOK 18,5.

Eierforhold

Konsernets største aksjonærer per 31. desember 2017 var:

Ferd AS	44,6%
Kontrari AS	34,8 %
Kontrazi AS	17,4 %

Finansiell risiko

Valuta- og renterisiko

Konsernet hadde per 31. desember 2017 rentebærende gjeld på MNOK 2.362,6. Av dette utgjorde lån i EUR/DKK til sammen MNOK 2.245,7. Konsernet er eksponert for renteendringer og valutarisiko på disse lånene. Risikoen er imidlertid delvis eliminert ved at deler av gjelden er sikret gjennom fastrenteavtale, samt at Fjord Line har deler av sine inntekter i EUR/DKK. Fjord Line's rentebærende gjeld utgjør ved årsskiftet MNOK 2.344,3.

Konsernet er i en viss grad også utsatt for valutarisiko ved at både innkjøp og utgifter foregår så vel i EUR, DKK som i NOK. Videre er Konsernet eksponert for svingninger i kursen på USD gjennom innkjøp av bunkers. Konsernet er også eksponert for generelle svingninger i bunkers- og LNG priser, men en vesentlig del av risikoen er eliminert gjennom sikringsavtaler for LNG og MGO.

Vi har i 2018 inngått rentesikringsavtaler for å redusere den finansielle risikoen.

Prisvariasjon på bunkers

Konsernet har per desember 2017 inngått sikringskontrakter for ca. 60 % av LNG forbruket i perioden 2018-2020, samt ca. 60 % av MGO forbruket for perioden 2018-2019. I 2018 er ytterligere LNG- og MGO forbruk sikret for framtidige perioder

Covenantskrav til lån

Konsernet hadde per 31. desember 2017 finansielle lånecovenants knyttet til likviditet, samt bokført- og verdijustert egenkapital. Selskapets styre og ledelse overvåker de finansielle lånecovenants løpende, og per 31. desember 2017 hadde selskapet tilfredsstillende positiv margin. Konsernet hadde også tilfredsstillende positiv margin pr. 31. mars 2018.

Markedsrisiko
Markedsrisikoen for selskapet vurderes som begrenset, da målgruppen utgjør et stort antall og en variert type kunder. Konsernets hovedmålsetning er å sikre lønnsomhet og opprettholde kostnadseffektiv drift . Fjord Line arbeider målrettet for å bedre lønnsomheten og har sterkt fokus på å oppnå konkurransedyktige rammevilkår.

Fremtidsutsikter

Konsernet har i 2017 hatt en vesentlig resultatforbedring og forventer ytterligere resultatforbedring og positivt resultat for 2018. Det forventes også økning i frakt- og passasjervolum sammenlignet med 2017.

Fjord Line har solide og langsiktige eiere hvilket gir administrasjonen gode forutsetninger til å gjennomføre strategien satt av styret. Gjennom økt kundekunnskap, strategiske investeringer og optimalisering av driften forventer Fjord Line å ha en positiv økonomisk utvikling de neste årene.

Fjord Line vil i 2018 lansere ny digital bestillingsløsning. Løsningen innebærer at det vil bli enklere å selge tilpassede pakkeløsninger både til private kunder og bedriftskunder. Løsningen muliggjør personalifisert salg. Den nye bestillingsløsningen forventes, sammen med nytt ERP system og system for Business Intelligence, å gi økt inntjening i 2018 og de kommende år.

Konsernet er ikke involvert i rettstvister.

Styret forventer et vesentlig bedre resultat for 2018 enn i 2017. Styret ser optimistisk på Konsernets fremtidsutsikter.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet for 2017.

Likestilling

Konsernet hadde i snitt 716 årsverk i 2017, hvorav 427 menn og 289 kvinner. På grunn av store sesongsvingninger og konsentrert arbeidstid styrt av avgangs- og ankomsttider arbeider flere av selskapets ansatte deltid og på sesongkontrakter slik at antall ansatte i 2017 totalt var 886. I Fjord Line var antall årsverk i 2017 i snitt 128, hvorav 55 menn og 73 kvinner. Antall ansatte i Fjord Line var 191, hvorav 83 menn og 108 kvinner.

Det arbeides kontinuerlig med å unngå diskriminering og forskjellsbehandling på bakgrunn av kjønn, alder, etnisitet og lignende både for ansatte og ved nyansettelser.

Av Konsernets toppledelse på 10 medlemmer er fire kvinner. Styret i Fjord Line består av fem menn. Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn på likestilling, men har kontinuerlig fokus på dette temaet.

Ansatte og HMS

Arbeidsmiljøet i Konsernet oppfattes som godt, men i 2017 har vi likevel iverksatt tiltak for å redusere sykefraværet. Konsernets sykefravær var i 2017 3,1% (fordelt på 4,37% for sjøansatte og 1,84% for landansatte), dette tilsvarer en reduksjon på 0,7% mot 2016. Fjord Line har i 2017 implementert en guide for systematisk håndtering og reduksjon av sykefravær til alle ledere. Vi forventer full effekt av ny guideline i 2018.

Det ble i 2017 registrert 34 (37 i 2016) arbeidsulykker. Hoveddelen av skadene var på bildekk og på kjøkkenet og knyttet til dårlig vær. Av disse medførte 10 arbeidsfravær, men ingen var alvorlige. Det arbeides kontinuerlig med å redusere nivået på arbeidsulykker ytterligere gjennom flere tiltak.

Det ble videre registrert 27 (20 i 2016) hendelser i 2017 med skader på utstyr. Av disse var 3 mer alvorlige. De fleste av disse skadene var knyttet til dårlig vær og skader på bildekk og i butikker. Vi hadde to hendelser knyttet til motorene på HSC Fjord Cat i perioden april-mai da skipet ble tatt ut av drift for feilsøking og utbedring. Det har i ettertid ikke vært ytterligere problemer med motorene.

Sjø- og landansatte gjennomfører regelmessige sikkerhets- og beredskapsøvelser, deriblant livbåt- og evakueringsøvelser. Redningsutstyret ombord på skipene blir regelmessige funksjonstestet.

Fjord Line Academy

Fjord Line Academy fortsatte i 2017. Formålet med akademiet er kompetanseutvikling og systematisk planlegging av obligatoriske kurs for ansatte om bord på våre skip og i land. I 2017 gjennomførte Fjord Line 180 obligatoriske kurs, samt flere fagspesifikke kurs. Vi har i tillegg fortsatt arbeidet med JA service konseptet.

Fjord Line har i 2017 utdannet 20 mellomledere og ledere i lederkurset Leading Fjord Line som er vårt interne lederutdannelsesystem.

Ytre miljø

Fjord Line har stort fokus på og tilstreber at Konsernet til enhver tid skal drives i samsvar med gjeldende nasjonalt og internasjonalt regelverk.

Selskapet driver en virksomhet som i utgangspunktet medfører forurensing av det ytre miljø. Det forekom ikke ukontrollerte utslipp til luft eller sjø i 2017. Selskapet forholder seg til gjeldende lover og regler på området og ønsker å minimalisere forurensingen, blant annet gjennom tiltak som reduserer utslipp av NOx. Utslippene av miljøskadelige stoffer til luft og vann er minimale fra de to nyinnfasede cruisefergene og vesentlig lavere enn det som er tillatt etter dagens regelverk. De to nye cruisefergene fremstår som de mest miljøvennlige av sitt slag, og skipene har mottatt flere internasjonale miljøpriser.

Egersund, 26.april 2018

Peter Frølich
Styreformann

Frode Teigen
Styremedlem

Kristian Falnes
Styremedlem

Kaj Frederiksen
Styremedlem

Håkon Glimstad Kristiansen
Styremedlem

Rickard Ternblom
Adm.direktør

Fjord Line AS - Konsern

Konsolidert resultatregnskap
(1.000 NOK)

	Note	Konsern 2017 Forenklet IFRS	Konsern 2016 Forenklet IFRS
Inntekter/netto gevinster:			
Salgsinntekter	14, 18	1 328 524	1 150 815
Andre driftsinntekter	14	23 508	10 185
Andre gevinster/tap (netto)	14, 17, 20	6 995	8 409
Sum	**14**	**1 359 027**	**1 169 408**
Driftskostnader:			
Varekost		276 066	178 365
Lønnskostnader	15	352 005	343 388
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1, 2, 19	184 679	165 249
Andre driftskostnader	3, 6, 7, 15	423 544	446 152
Sum driftskostnader		**1 236 294**	**1 133 154**
Driftsresultat		**122 733**	**36 254**
Finansposter:			
Renteinntekter		1 370	1 141
Andre finansinntekter	4	138 519	114 023
Inntekt investering i tilknyttet selskap	5	-713	-767
Rentekostnader	13	-85 666	-74 770
Andre finanskostnader	4	-171 749	-90 689
Netto finansposter		**-118 239**	**-51 062**
Ordinært resultat før skatt		**4 495**	**-14 808**
Skattekostnad på ordinært resultat	**12**	**-73 718**	**1 600**
Ordinært resultat etter skatt		**78 213**	**-16 408**
Årsresultat		**78 213**	**-16 408**
Resultatfordeling konsern:			
Majoritetenes resultatandel		78 213	-16 407
Ikke-kontrollerende interessers resultatandel		0	0
Sum		**78 213**	**-16 407**

Konsolidert totalresultat
(1.000 NOK)

Årsresultat, jf ovenfor		**78 213**	**-16 407**
Poster uten skatteeffekt som ved realisering reverseres i resultatet:			
Valutaomregningsdifferenser		109 186	-77 392
Sum		**109 186**	**-77 392**
Utvidet resultat etter skatt		**109 186**	**-77 392**
Årets totalresultat		**187 399**	**-93 800**

Fjord Line AS - Konsern

Konsolidert balanse
(1.000 NOK)

EIENDELER	Note	Konsern 31.12.2017 Forenklet IFRS	Konsern 31.12.2016 Forenklet IFRS
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Goodwill	1, 17	0	0
Utsatt skattefordel	12	143 125	66 885
Andre immaterielle eiendeler	1	18 900	13 216
Sum immaterielle eiendeler		**162 025**	**80 100**
Varige driftsmidler			
Skip	2, 19	3 089 256	2 774 307
Bygg, anlegg o.l	2	130 952	57 752
Andre varige driftsmidler	2	23 395	26 387
Sum varige driftsmidler	**2**	**3 243 603**	**2 858 445**
Finansielle anleggsmidler			
Derivater	20	7 516	5 961
Investering i tilknyttet selskap	5	12 245	12 120
Øvrige investeringer		80	80
Sum finansielle anleggsmidler		**19 841**	**18 161**
Sum anleggsmidler		**3 425 468**	**2 956 707**
Omløpsmidler			
Varebeholdning	**6**	**26 016**	**27 659**
Fordringer og derivater			
Kundefordringer	7	39 788	34 128
Andre kortsiktige fordringer	8, 18	31 371	14 068
Derivater	20	10 400	4 960
Sum fordringer og derivater		**81 559**	**53 156**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	**9**	**150 212**	**121 921**
Sum omløpsmidler		**257 788**	**202 737**
Sum eiendeler		**3 683 256**	**3 159 444**

Konsolidert balanse
(1.000 NOK)

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	Konsern 31.12.2017 Forenklet IFRS	Konsern 31.12.2016 Forenklet IFRS
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	10, 11	519 107	519 107
Egne aksjer	10	-10	-10
Overkurs	10	178 227	178 227
Sum innskutt egenkapital	**10**	**697 324**	**697 324**
Øvrig egenkapital kontrollerende interesser			
Annen egenkapital	10	339 800	152 403
Sum		**339 800**	**152 403**
Sum egenkapital kontrollerende interesser		**1 037 125**	**849 727**
Ikke-kontrollerende interesser	10, 17	0	0
Sum egenkapital	**10**	**1 037 125**	**849 727**
GJELD			
Langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger			
Leasinggjeld	2, 13	1 577	7 152
Obligasjonslån	13	0	174 786
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner o.a.	13	2 123 612	1 757 521
Tilbakebetaling tidligere forskudd	18	0	6 295
Pensjonsforpliktelse (netto)	15	3 048	2 949
Sum langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger		**2 128 237**	**1 948 703**
Kortsiktig gjeld			
Kortsiktig del av langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	13	238 947	113 150
Kortsiktig del av leasinggjeld	2, 13	964	2 750
Leverandørgjeld		115 819	81 103
Tilbakebetaling tidligere forskudd	18	6 296	12 589
Betalbar skatt	12	412	3 380
Skyldige offentlige avgifter		8 119	6 060
Konsernmellomværende		0	0
Annen kortsiktig gjeld	16	147 337	141 983
Sum kortsiktig gjeld		**517 894**	**361 014**
Sum gjeld		**2 646 131**	**2 309 717**
Sum egenkapital og gjeld		**3 683 256**	**3 159 444**

Egersund 26.04.2018

Peter Frølich
Styreformann

Kaj Frederiksen
Styremedlem

Frode Teigen
Styremedlem

Kristian Falnes
Styremedlem

Håkon Kristiansen
Styremedlem

Rickard Ternblom
Adm.dir

Kontantstrømoppstilling - konsern
(TNOK)

	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Driftsresultat	122 733	36 254
Periodens betalte skatt	-4 121	-17 757
Avskrivninger	184 979	165 249
Nedskrivninger	0	0
Gevinst/tap ved salg av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler	0	0
Endring i varelager	1 644	-19 730
Endring i kortsiktige fordringer	-11 954	-269
Endring i kortsiktig gjeld	34 716	10 484
Endring i finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	-6 995	-10 921
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-1 679	-5 702
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**319 323**	**157 608**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler og mottatt tilskudd	0	11 750
Utbetalinger ved kjøp og tilvirkning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-341 055	-86 150
Motatte renter	1 370	1 145
Salg av datterselskap (fratrukket kontanter i datterselskapet)	0	-3 913
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-339 685**	**-77 168**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av rentebærende gjeld	279 689	0
Nedbetaling av langsiktig rentebærende gjeld	-145 753	-29 434
Betalte renter	-85 666	-75 078
Kontantinnbetaling ved emisjon (netto)	0	-2 430
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**48 270**	**-106 942**
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	**27 908**	**-26 502**
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	121 921	148 918
Valutaomregning kontanter og kontantekvivalenter	383	-495
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter periodens slutt	**150 212**	**121 921**
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt		
Bankinnskudd, kontanter og lignende	150 212	121 921

Regnskapsprinsipper - Fjord Line konsern

Nedenfor gjengis sentrale regnskapsprinsipper som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Konsernregnskapet er utarbeidet etter forenklet IFRS (International Financial Reporting Standards). Konsernet har fra regnskapsåret 2015 utarbeidet regnskapet etter forenklet IFRS.

Konsolidering og investering i tilknyttede selskaper
Konsernregnskapet inkluderer morselskapet Fjord Line AS og datterselskapene, Fjord Line GmbH (Tyskland), Fjord Line Danmark A/S, Fjord Skibsholding I A/S, Fjord Skibsholding II A/S, Fjord Skibsholding III A/S, Fjord Skibsholding IV A/S og Fjord Skibsholding V A/S. De fem sistnevnte selskapene er hjemmehørende i Danmark og er heleide datterselskap.

Datterselskaper er selskaper hvor konsernet har makt til å utforme enhetenes finansielle og operasjonelle retningslinjer (kontroll).

Ved avhending av datterselskaper/tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføringen, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel.

Hirtshals LNG er et deleid datterselskap 50 % eid av Fjord Line Danmark A/S. Dette er vurdert som et tilknyttet selskap i konsernregnskapet og behandles etter egenkapitalmetoden.

Interne transaksjoner, mellomværende og lignende er eliminert i konsernregnskapet.

For konsolideringsformål er de danske selskapene vurdert å ha funksjonell valuta i DKK og det tyske EUR

Estimater
Utarbeidelse av regnskapet krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlig for konsernregnskapet, er spesielt utsatt skattefordel, restverdier på skip, økonomisk levetid for skip, aktivering og avskrivning av periodisk vedlikehold og avsetning for påløpte kostnader.

Salgsinntekter
Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Med leveringstidspunktet menes tidspunktet for overgang av det vesentligste av risiko og kontroll knyttet til det leverte. Tjenester, herunder salg av reise og godstransport, inntektsføres i takt med utførelsen. Eventuell andel av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser o.l. balanseføres som uopptjent inntekt ved salget, og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

Klassifisering og vurdering av balanseposter
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Første års avdrag er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført i den utstrekning det er ansett som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet og man har kommet frem til en pålitelig måling av anskaffelseskost for eiendelen.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Konsernets skip med tilhørende påkostninger o.a eies av de danske datterselskapene. Balanseført verdi av skip er beregnet med basis i anskaffelseskost, fratrukket avskrivning, og eventuell nedskrivning. Anlegg under utførelse balanseføres i takt med antatt fremdrift.

Investeringer / utgifter som ikke inngår i kontrakten, som inspeksjonskostnader, kostnader knyttet til prosjektorganisasjon, juridiske kostnader, finansieringskostnader og andre relaterte kostnader er ansett som en del av anskaffelseskosten og balanseføres.

Tilskudd fra NOx-fondet relatert til investeringer resultatføres/periodiseres i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til. I resultatregnskapet klassifiseres periodiseringen som reduksjon av avskrivningskostnad. NOx-tilskudd som ikke er resultatført klassifiseres som reduksjon av skipsverdier i balansen.

De bokførte verdier av konsernets skip og andre driftsmidler blir individuelt vurdert for verdifall når hendelser eller endringer i omstendigheter indikerer at de bokførte verdier ikke er tilstede. Dersom slike indikasjoner fremkommer og bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

Periodisk vedlikehold av skip
Skipene blir for avskrivningsformål dekomponert i skip/skipsinnredning og periodisk vedlikehold. De avskrives lineært over en definert brukstid. Det blir hensyntatt en antatt restverdi på skipene ved utløpet av brukstiden. Skipene må kontinuerlig fremstilles for kontroll, som medfører regelmessig dokking/verkstedsopphold og klassifikasjon. Periodisk vedlikehold blir balanseført i forbindelse med dokking og avskrives frem til neste antatte dokking.

Leieavtaler
En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med den enkelte avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjekt er gått over på leietaker klassifiseres avtalen som finansiell. Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.
Driftsmidler i leieavtaler vurdert som finansiell leasing aktiveres i balansen til verdien av vederlaget i leieavtalen og avskrives som varige driftsmidler. Avdragsdelen av leieforpliktelsen vises som langsiktig gjeld bortsett fra den delen som forfaller om mindre enn 12 måneder, den vises som kortsiktig gjeld. Forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.
For avtaler som klassifiseres som operasjonell lease behandles leiebetalingene som en driftskostnad som fordeles systematisk over hele leieperioden.

Varebeholdning
Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og netto realisasjonsverdi. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris i ordinær virksomhet fratrukket beregnede salgsutgifter.

Aktiverte renter
Renter som knytter seg til anlegg under oppføring eller andre kvalifiserende eiendeler blir aktivert som en del av kostprisen i samsvar med IAS 23 Låneutgifter

Fordringer og finansielle eiendeler
Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Kundefordringer og andre fordringer regnskapsføres til virkelig verdi når de oppstår. Fordringer måles til amortisert kost og vurderes løpende for verdifall.

Kortsiktige plasseringer i verdipapirer og derivater vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Urealisert gevinst/tap resultatføres under finansposter.

Mottatt utbytte og andre utdelinger inntektsføres som annen finansinntekt.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av derivater som ikke er en del av sikringsbokføring medtas i resultatregnskapet under "Andre gevinster/tap (netto)" i den perioden de oppstår.

Valutaomregning
Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes i det økonomiske området der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernet presenterer sitt regnskap i NOK. Dette er også morselskapets funksjonelle valuta og presentasjonsvalutaen til konsernet.

Resultatregnskap og balanse for konsernenheter (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

(i) Balansen er regnet om til sluttkursen på balansedagen. Sluttkurs lagt til grunn pr 31.12.2017 ved omregning fra DKK til NOK er 1,3218.

(ii) Resultatregnskapet skal regnes om til kursen på transaksjonstidspunktet. Som en tilnærming til dette benyttes gjennomsnittskurser for regnskapsperioden med mindre det er store enkelttransaksjoner eller valutakursen har variert så mye at tilnærmingen ikke gir et rettvisende bilde.

(iii) Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat.

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs.

Skatt
Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med relevant skattesats.
Utsatt skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret, samt ligningsmessig underskudd til fremføring som det er sannsynlig kan utnyttes. De danske skipseiende selskapene er omfattet av den danske lovgivningen knyttet til tonnasjebeskatning.

Opsjoner til ansatte
Ved tildeling av opsjoner til ansatte foretas det en verdiberegning av opsjonene på tildelingstidspunktet.
Beregnet beløp kostnadsføres som lønn over løpetiden, med egenkapital som motpost.

Pensjoner
Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.
En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen.

NYE STANDARDER IFRS 15, IFRS 16 og IFRS 9

Nye standarder og fortolkninger

IFRS 9 Finansielle instrumenter - klassifisering og måling, ikrafttredelse 1. januar 2018.
IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder, ikrafttredelse 1. januar 2018.
IFRS 16 Leieavtaler, ikrafttredelse 1. januar 2019.

IFRS 9 vil ikke medføre vesentlige endringer i tidspunkt for innregning eller hvordan eiendeler og forpliktelser, og tilhørende inntekter og kostnader, måles for Fjord Line.

IFRS 15 vil i noen grad påvirke inntektsføringen av pakkereiser for Fjord Line, men for øvrig vil ikke denne standarden ha vesentlige konsekvenser for inntektsføringen i Fjord Line

IFRS 16 vil medføre at noen leasingkontrakter vil ende opp i balansen. Fjord Line har fremdeles pågående en vurdering av hvilke eiendeler dette vil gjelde og hvor stor betydning det vil ha for balansen og denne prosessen er ikke avsluttet, men Fjord Line forventer ingen vesentlige effekter av denne standarden.

Note 1 Immaterielle eiendeler - konsern

(Tall i TNOK)

Tallene for 2016 fremkommer nedenfor

	Goodwill	Immaterielle eiendeler under tilvirkning	WEB-prosjekt	Konsept-utvikling og markeds-prosjekter	Øvrige immaterielle eiendeler	SUM (ekskl utsatt skattefordel)
Anskaffelseskost 31.12.2015	394	0	9 401	7 712	3 102	20 609
Ferdigstilte prosjekter	0	0	0	0	0	0
Tilgang 2016	0	5 319	0	0	0	5 319
Avgang gjennom året, inklusiv salg datterselskap	-394	0	-1 000	0	0	-1 394
Anskaffelseskost 31.12.2016	**0**	**5 319**	**8 401**	**7 712**	**3 102**	**24 534**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	0	0	2 156	6 435	766	9 357
Balanseført verdi 31.12.2015	**394**	**0**	**7 245**	**1 277**	**2 336**	**11 252**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	0	0	2 853	7 370	1 095	11 318
Balanseført verdi 31.12.2016	**0**	**5 319**	**5 548**	**342**	**2 007**	**13 216**
Årets avskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	834	935	329	2 098
Årets nedskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	0
Sum kostnad avskrivninger og nedskr. 2016	**0**	**0**	**834**	**935**	**329**	**2 098**

Tallene for 2017 fremkommer nedenfor

	Immaterielle eiendeler under tilvirkning	WEB-prosjekt	Konsept-utvikling og markeds-prosjekter	Øvrige immaterielle eiendeler	SUM (ekskl utsatt skattefordel)
Anskaffelseskost 31.12.2016	5 319	8 401	7 712	3 102	24 534
Ferdigstilte prosjekter	0	0	0	0	0
Tilgang 2017	8 110	0	0	0	8 110
Avgang gjennom året, inklusiv salg datterselskap	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2017	**13 430**	**8 401**	**7 712**	**3 102**	**32 644**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	2 853	7 370	1 095	11 318
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2016	5 319	5 548	342	2 007	13 216
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2017	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017	0	4 640	7 603	1 501	13 744
Balanseført verdi 31.12.2017	**13 430**	**3 761**	**109**	**1 601**	**18 899**
Årets avskrivninger immaterielle eiendeler	0	1 787	233	406	2 426
Årets nedskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0
Sum kostnad avskrivninger og nedskr. 2017	**0**	**1 787**	**233**	**406**	**2 426**

Immaterielle eiendeler under tilvirkning gjelder utvikling av nytt front-end booking system.
Systemet utvikles for å gi våre gjester en forenklet og mer brukervennlig digital bestillingsløsning. Systemet forventes lansert i 2018

WEB-prosjektene gjelder tidligere utviklingskostnader relatert til utvikling av nettsider og WEB-plattform, inklusiv ny grafisk profil og kobling til bookingsystemet.
WEB-prosjektene er frem til 31.12.2016 avskrevet med 10% hvert år. I 2017 ble den totale avskrivingsperioden redusert fra 10 til 7 år.

Øvrige immaterielle eiendeler består blant annet av utvikling av nøkkelkortsystem som er installert om bord på skipene MS Bergensfjord og MS Stavangerfjord. Avskrivningstiden her er 10 år.

Note 2 Varige driftsmidler - konsern

(Tall i tabellen i TNOK)

Tallene for 2016 fremkommer nedenfor

Varige driftsmidler (tall i TNOK)	Bygg, anlegg o.l	Reservedeler, driftsløsøre, ombyging lokaler o.a.	Skip under tilvirkning	Skip, inklusiv periodisk vedlikehold, innredning o.a	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 31.12.2015	70 321	30 233	0	3 287 363	**3 387 917**
Overføring/ferdigstilling	0	-1 210	0	1 210	**0**
Tilgang 2016	8 317	5 207	0	67 307	**80 831**
Avgang 2016	-406	-210	0	0	**-616**
Omregningsdifferense	-3 203	-648	0	-163 104	**-166 955**
Mottatt tilskudd 2016	0	0	0	-11 750	**-11 750**
Anskaffelseskost 31.12.2016	**75 030**	**33 372**	**0**	**3 181 026**	**3 289 428**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	10 864	3 847	0	253 120	**267 831**
Balanseført verdi 31.12.2015	**59 457**	**26 386**	**0**	**3 034 243**	**3 120 086**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	17 278	6 985	0	406 719	**430 982**
Balanseført verdi 31.12.2016	**57 752**	**26 387**	**0**	**2 774 307**	**2 858 446**
Årets avskrivninger varige driftsmidler	6 414	3 138	0	153 599	**163 151**
Årets nedskrivninger varige driftsmidler	0	0	0	0	**0**
Avskrivningstid (ferdigstilte driftsmidler)	10 - 20 år	1 - 15 år		Se beskrivelse nedenfor	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær	

Tallene for 2017 fremkommer nedenfor

Varige driftsmidler (tall i TNOK)	Bygg, anlegg o.l	Reservedeler, driftsløsøre, ombyging lokaler o.a.	Skip under tilvirkning	Skip, inklusiv periodisk vedlikehold, innredning o.a	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 31.12.2016	75 030	33 372	0	3 181 026	**3 289 428**
Korrigert klassifisering	0	0	0	0	**0**
Tilgang 2017	7 897	17 100	79 533	228 415	**332 945**
Avgang 2017	-16 198	-11 066	0	0	**-27 264**
Omregningsdifferense	10 422	-824	0	106 730	**116 328**
Mottatt tilskudd 2017	0	0	0	0	**0**
Anskaffelseskost 31.12.2017	**77 151**	**38 582**	**79 533**	**3 516 171**	**3 711 437**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	10 864	3 847	0	253 120	**267 831**
Balanseført verdi 31.12.2017	**64 166**	**29 525**	**0**	**2 927 906**	**3 021 597**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2017	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017	25 553	15 365	0	426 915	**467 833**
Balanseført verdi 31.12.2017	**51 598**	**23 218**	**79 533**	**3 089 256**	**3 243 604**
Årets avskrivninger varige driftsmidler	6 371	2 087	0	173 795	**182 253**
Årets nedskrivninger varige driftsmidler	0	0	0	0	**0**
Avskrivningstid (ferdigstilte driftsmidler)	10 - 20 år	1 - 15 år		Se beskrivelse nedenfor	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær	

Ikke-resultatført tilskudd pr 31.12.2017 er TNOK 145 757 (TNOK 150 227 pr 31.12.2016).
Tilskuddene er i hovedsak knyttet til skipene MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord.
Ikke-resultatført tilskudd er ført som reduksjon i anskaffelseskosten pr 31.12.
Tilskuddet periodiseres/resultatføres i takt med det aktuelle skips avskrivningsprofil, og klassifiseres som reduksjon av avskrivninger (7,5 MNOK for 2017)

Avskrivning og balanseført verdi av skipene pr 31.12.2017
Fjord Line- konsernet har pr tidspunkt for regnskapsavleggelsen 4 skip i virksomheten;
1) "MS Oslofjord" (tidl. MS Bergensfjord). Dette skipet var under ombygging i 2014 og ble den 20. juni 2014 satt inn på ruten Sandefjord-Strømstad.
2) "HSC Fjord Cat"
3) "MS Stavangerfjord". Dette skipet ble levert i juli 2013.
4) "MS Bergensfjord". Dette skipet ble levert i februar 2014

MS Oslofjord:
I forbindelse med at Fjord Line i juni 2014 startet opp ny rute mellom Sandefjord og Strømstad gjennomgikk MS Oslofjord en omfattende ombygging ved verftet STX Raumo (Finland) i 2013/2014. Det ble i den forbindelse investert tilnærmet 300 mill NOK i ombygging av skipet.
Balanseført verdi for selve skipet inklusive periodisk vedlikehold er TNOK 484 874

Både selve skipet og skipsinnredningen avskrives lineært over 15 år, med estimert restverdi 20 MNOK pr juni 2029.
Periodisk vedlikehold/dokking avskrives over 1-5 år.

HSC Fjord Cat:
Selve skipet avskrives lineært over 15 år. Gjenværende avskrivningstid pr 31.12.2017 er 5 år.
Balanseført verdi for selve skipet inklusive periodisk vedlikehold er TNOK 102 193 pr 31.12.2017

Periodisk vedlikehold/docking, samt skipsinnredning avskrives lineært over 1 - 6 år.

MS Stavangerfjord
"MS Stavangerfjord" avskrives lineært over 35 år, med restverdi 50 MNOK. Gjenværende avskrivningstid pr 31.12.2017 er 30,5 år.
Balanseført verdi for selve skipet inklusive periodisk vedlikehold er TNOK 1 211 380 pr 31.12.2017.

Periodisk vedlikehold/docking, samt skipsinnredning avskrives lineært over 5 - 15 år.

MS Bergensfjord
Selve skipet avskrives lineært over 35 år, med restverdi 50 MNOK. Gjenværende avskrivningstid pr 31.12.2017 er tilnærmet 31 år.
Balanseført verdi for selve skipet inklusive periodisk vedlikehold er TNOK 1 436 566 pr 31.12.2017

Periodisk vedlikehold/docking, samt skipsinnredning avskrives lineært over 5 - 15 år.

Nedskrivningstest knyttet til skip
Når det gjelder de 4 skipene angitt ovenfor er det foretatt nedskrivningstester av disse og konklusjonen var at det ikke var nødvendig å skrive ned noen av skipene.
Dette underbygges videre av innhentede takster som også viser at det ikke er behov for noen nedskrivning

Note 3 Leiekostnader og transaksjoner med nærstående - konsern

Kostnadsført leie av ikke balanseførte driftsmidler (operasjonell lease)

(Tall i TNOK)

Driftsmiddel/Leieforhold	Kostnadsført leie 2017	Kostnadsført leie 2016
Leie maskiner og driftslosøre	19 077	18 715
Leie lokaler og lignende *)	17 103	16 487

*) Leiekostnad lokaler og lignende: For 2017 er det kostnadsført TNOK 2.008 i leiekostnad til selskap kontrollert av eiere (TNOK 1.638 i 2016).
Leievilkårene er markedsmessige.

Note 4 Finanspostar - konsern

(Tall i TNOK)

Andre finansinntekter og andre finanskostnader består av følgende:

Andre finansinntekter	2017	2016
Valutagevinst, konserninterne fordringer	131 768	0
Valutagevinst eksterne lån i Euro	0	110 234
Øvrig valutagevinst	6 673	3 737
Øvrige finansinntekter	78	52
Sum	**138 519**	**114 023**

Andre finanskostnader	2017	2016
Valutatap eksterne pengeposter, inklusiv lån i Euro/DKK	171 545	10 472
Valutatap, konserninterne fordringer	0	80 217
Øvrige finanskostnader	204	0
Sum	**171 749**	**90 689**

Valutagevinst/valutatap konserninterne fordringer
Fjord Line AS har langsiktige rentebærende fordringer på de danske datterselskapene på til sammen
TNOK 1.788.977 pr 31.12.2017 (TNOK 1.522.606 pr 31.12.2016). Dette er eliminert i konsernregnskapet.
Fordringene er i DKK. Valutagevinst på disse fordringene var TNOK 131.768 i 2017 (Valutatap TNOK 80.217 i 2016).
Det er ikke fastsatt konkret avdragsplan for gjelden datterselskapene har til morselskapet, men datterselskapene vil benytte fri likviditet til tilbakebetaling.
Det er foretatt avdragsbetaling både i 2016 og 2017.

Note 5 Investeringer i tilknyttet selskap og øvrige investeringer - konsern

Visit Sørlandet AS
Fjord Line AS kjøpte i 2010 aksjer for TNOK 50 i Visit Sørlandet AS. Etter 2010 har det ikke vært tilgang eller avgang.
Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er ikke foretatt nedskrivning verken i 2017 eller 2016.

Visit Telemark AS
Videre investerte Fjord Line AS i 2016 TNOK 30 i Visit Telemark AS. Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er heller ikke her foretatt nedskrivning.

Green LNG A/S - tilknyttet selskap
Selskapet har i 2017 investert i selskapet Green LNG A/S, totalt investert beløp TNOK 250.

Hirtshals LNG A/S - tilknyttet selskap
I 2015 solgte Fjord Line konsern 50% av aksjene i Hirtshals LNG A/S til Skangass AS.
Hirtshals LNG A/S var før dette salget et heleid datterselskap av Fjord Line Danmark A/S.
Balansen til Hirtshals LNG A/S bestod på salgstidspunktet i all hovedsak av en LNG-tank. Vederlaget ble fastsatt ut fra en verdi av anlegget på 25 MNOK.

For 2017 er resultat- og balansetallene knyttet til investeringen i Hirtshals LNG A/S (tilknyttet selskap) som følger:

Balanseført verdi 31.12.2016:	12 120 TNOK
Resultatandel 2017 (50%)	-713 TNOK
Valutaomregningsdifferenser	838 TNOK
Balanseført verdi 31.12.2017	**12 245 TNOK**

Resultatandelen angitt ovenfor er klassifisert som inntekt i investering tilknyttet selskap i resultatregnskapet for 2017.

50% andel av bokført egenkapital i Hirtshals LNG A/S pr 31.12.2017:	11 935 TNOK
Merverdier henført til investeringen	310 TNOK
Balanseført verdi av investering i tilknyttet selskap 31.12.2017	**12 245 TNOK**

Note 6 Varebeholdninger og kostnad drivstoff - konsern

(Tall i TNOK)

	2017	2016
Drivstoff	3 214	2 167
Varer for videresalg *)	19 423	20 931
Annet, inklusiv veimerker, nøkkelkort o.a	3 380	4 561
Sum varelager til anskaffelseskost 31.12.	**26 016**	**27 659**
Nedskrivninger pr 31.12	0	0
Sum bokført verdi av varelager 31.12.	**26 016**	**27 659**

*) Fjord Line har fra 2016 overtatt driftingen av tax free-butikkene for alle skipene.

Det er ikke foretatt nedskrivning av varelageret pr årsslutt.

Kostnader knyttet til drivstoff er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.
For 2017 utgjør dette TNOK 153.199 (TNOK 146.203 i 2016)

Note 7 Kundefordringer - konsern

(Tall i TNOK)

	2017	2016
Kundefordringer til pålydende 31.12.	41 986	34 828
Delkredereavsetning 31.12.	-2 198	-700
Kundefordringer 31.12.	**39 788**	**34 128**
Årets endring i delkredereavsetning	1 497	-104
Årets konstaterte tap på fordringer	211	1 094
Innkommet på tidligere avskrevne fordringer	0	-22
Tap på fordringer	**1 708**	**968**

Tap på fordringer inngår i posten "andre driftskostnader" i resultatregnskapet.

Note 8 Andre kortsiktige fordringer - konsern

(Tall i TNOK)

Andre fordringer	2017	2016
Refusjoner fra offentlige myndigheter, inkl tilgodehavende mva	4 144	2 802
Forskuddsbetalte kostnader, inkl forsikring skip	11 998	9 547
Tilskudd, ikke mottatt (dansk datterselskap)	0	0
Øvrige fordringer	15 229	1 720
Andre kortsiktige fordringer 31.12.	**31 371**	**14 069**

Tilgodehavende mva
Konsernet har pr 31.12.2017 balanseført TNOK 3.708 i merverdiavgift til gode (TNOK 3.046 pr 31.12.2016).

Note 9 Bundne midler - konsern

(Tall i TNOK)

	2017	2016
Bundne skattetrekksmidler pr. 31.12. utgjør:	4 287	3 875

Skattetrekksmidlene er plassert på egne bankkonti.

Note 10 Oppstilling over endringer i egenkapital - konsern

(Tall i TNOK)

	Aksjekap.	Egne aksjer	Overkurs	Annen egenkap. - ikke res.ført	Opptjent egenkapital	Ikke-kontr. interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	**463 880**	**-10**	**114 384**	**204 322**	**41 465**	**2 044**	**826 085**
Årsresultat 2016	0	0	0	0	-16 407	0	-16 407
Utvidet resultat 2016	0	0	0	-77 392	0	0	-77 392
Emisjon februar 2016	55 227	0	66 273	0	0	0	121 500
Emisjonskostnader 2016	0	0	-2 430	0	0	0	-2 430
Utgang datterselskap						-2 044	-2 044
Andre poster	0	0	0	0	415	0	415
Egenkapital 31.12.2016	**519 107**	**-10**	**178 227**	**126 930**	**25 473**	**0**	**849 727**
Årsresultat 2017	0	0	0	0	78 213	0	78 213
Utvidet resultat 2017	0	0	0	109 186	0	0	109 186
							0
							0
							0
							0
Egenkapital 31.12.2017	**519 107**	**-10**	**178 227**	**236 116**	**103 686**	**0**	**1 037 126**

Note 11 Aksjekapital og aksjonærinformasjon - konsern

Aksjekapitalen er på NOK 519.107.350 pr 31.12.2017, og består av 207.642.940 aksjer pålydende NOK 2,50. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2017

	Eierandel
Ferd AS	44,6 %
Kontrari AS	34,8 %
Kontrazi AS	17,4 %
Arne Teigen	1,1 %
Moly AS	0,8 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,3 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS har pr 31.12.2017 til sammen 764 egne aksjer.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2016

	Eierandel
Ferd AS	38,5 %
Kontrari AS	38,4 %
Kontrazi AS	19,4 %
Arne Teigen	1,3 %
Moly AS	0,9 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,5 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS hadde pr 31.12.2016 til sammen 764 egne aksjer.

Note 12 Skatt - konsern

(Tall i TNOK)

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel henført til den norske virksomheten fremkommer nedenfor

Oversikt over midlertidige forskjeller	31.12.2016	Endringer 01.01.2017	Sum 01.01.2017	31.12.2017	Endring
Anleggsmidler	-9 830	141	-9 689	-8 990	-699
Fordringer	-700	0	-700	-2 197	1 497
Derivater	10 921	0	10 921	17 916	-6 995
Gevinst-/tapskonto	16 846	0	16 846	13 477	3 369
Andre forskjeller, inklusiv regnskapsmessige periodiseringer	-70 255	-26 986	-97 241	-90 964	-6 277
Sum	**-53 018**	**-26 845**	**-79 863**	**-70 758**	**-9 105**
Fremførbart underskudd	-1 204 607	26 844	-1 177 763	-1 194 370	16 607
Grunnlag utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-1 257 625**	**-1**	**-1 257 626**	**-1 265 128**	**7 502**
23% (24%) av grunnlaget	-301 830	0	-301 830	-290 979	10 851
Balanseført utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-50 000**	**0**	**-50 000**	**-125 000**	**-75 000**
Ikke balanseført utsatt skattefordel	-251 830	0	-251 830	-165 979	85 851

Balanseført betalbar skatt pr 31.12.2017 knyttet til den norske virksomheten utgjør TNOK 0 (TNOK 0 pr 31.12.2016).

Angående utenlandske datterselskap

De danske skipseiende selskapene er omfattet av dansk lovgivningen knyttet til tonnasjebeskatning og har beregnet skattepliktig inntekt på grunnlag av dette.
Videre sambeskattes de danske datterselskapene. Regnskapsmessig skattekostnad 2017 for de danske datterselskapene er
TNOK 1.239 (TNOK 1.600 i 2016). De danske datterselskapene mottok i 2015 tilskudd som var skattepliktig.
Dette var reflektert i balanseført betalbar skatt på TNOK 17.480 pr 31.12.2015 som var henført til de danske datterselskapene.
Siden tilskuddene føres til fratrekk i skipenes anskaffelseskost, resultatføres tilskuddet i takt med skipenes avskrivning.
Tilskuddet vurderes ikke å være omfattet av IAS 12. Som følge av dette ble det ved mottaket av tilskuddet i 2015 balanseført en utsatt
skattefordel tilsvarende betalbar skatt knyttet til tilskuddet. Denne utsatte skattefordelen reverseres over skipenes avskrivningstid.
Netto balanseført verdi av utsatt skattefordel pr 31.12.2017 og 31.12.2016 som gjelder utenlandske datterselskap fremkommer i oppstilling nedenfor.
Hovedelementet i dette nettobeløpet (TNOK 18.851 pr 31.12.2017) er dermed knyttet til de nevnte tilskuddene

Spesifikasjon av regnskapsmessig skattekostnad	2017	2016
Endring utsatt skattefordel knyttet til den norske virksomheten	-75 000	0
Betalbar skatt knyttet til den norske virksomheten (deleid datterselskap)	0	0
Betalbar skatt knyttet til utenlandske datterselskap	1 153	3 380
Endring balanseført verdi av utsatt skattefordel knyttet til utenlandske datterselskap	129	-966
Andre justeringer, inklusiv valutaomregningsdifferenser	0	-814
Regnskapsmessig skattekostnad	**-73 718**	**1 600**

Spesifikasjon av betalbar skatt	2017	2016
Betalbar skatt knyttet til morselskapet	0	0
Betalbar skatt knyttet til deleid norsk datterselskap	0	0
Betalbar skatt knyttet til utenlandske datterselskap	412	3 380
Balanseført betalbar skatt 31.12.	**412**	**3 380**

Spesifikasjon av utsatt skattefordel	2017	2016
Utsatt skattefordel knyttet til morselskapet *)	125 000	50 000
Utsatt skattefordel knyttet til deleid norsk datterselskap	0	0
Utsatt skattefordel knyttet til utenlandske datterselskap (netto)	18 124	16 885
Balanseført utsatt skattefordel 31.12.	**143 125**	**66 885**

Avstemming av regnskapsmessig skattekostnad for konsernet	2017	2016
24% (25%) av regnskapsmessig resultat før skatt	-3 554	-3 702
Endring av ikke balanseført utsatt skattefordel knyttet til den norske virksomheten	-85 851	-2 058
25% (27%) av ikke skattepliktig inntekt utenlandske datterselskap m.v	-18 247	-8 402
Effekt av endret skattesats i Norge	12 651	12 576
Andre permanente forskjeller (netto), herunder ulik skattesats mellom landene	21 211	3 115
Regnskapsmessig skattekostnad	**-73 718**	**1 600**

*) Fjord Line AS har pr 31.12.2017 akkumulert grunnlag for utsatt skattefordel på TNOK 1.265.128
Dette tilsier en utsatt skattefordel (23 %) på TNOK 290 979 ved full balanseføring.

Styret har etter en konkret vurdering av fremtidsutsiktene til Fjord Line AS, underbygget av de siste to års resultater funnet at de har overbevisende bevis for at fremtidig inntjening vil rettferdiggjøre en innregning av ytterligere 75 MNOK i tillegg til de 50 MNOK som allerede er innregnet slik at beregnet utsatt skattefordel blir 125 MNOK.

Dette mener vi underbygges av at vi har levert positive driftsresultater de siste årene, kombinert med at inntjeningen så langt i år er bedre enn budsjettet og at vi ser at bookingreservene før høysesongen også viser en positiv utvikling. Dette kombinert med at vi har utvidet kapasiteten på MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord for å kunne øke inntjeningen i høysesongen tilsier at vi mener vi har overbevisende bevis for at vi minst skal kunne ha tilsvarende inntjening i årene fremover som vi har vist i 2017 og dette er lagt til grunn i vurderingen.

Note 13 Gjeld - konsern

(Tall i tabellen i TNOK)

Langsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	**2017**	**2016**
Gjeld til kredittinstitusjoner o.a	2 123 612	1 757 521
Obligasjonslån	0	174 786
Gjeld knyttet til balanseførte leasingavtaler	1 577	7 152
Sum langsiktig rentebærende gjeld 31.12, ekskl første års avdrag	**2 125 189**	**1 939 459**

Kortsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	**2017**	**2016**
Gjeld til kredittinstitusjoner (kassekreditt)	0	0
Kortsiktig andel av gjeld til kredittinstitiusjoner	164 946	113 150
Kortsiktig andel av obligasjonsgjeld	74 000	
Kortsiktig andel av leasinggjeld	964	2 750
Sum kortsiktig rentebærende gjeld 31.12.	239 910	115 900
Sum balanseført verdi av rentebærende gjeld 31.12.	**2 365 099**	**2 055 359**

Fjord Line AS hadde en ubenyttet kassekredittlimit på MNOK 15 pr 31.12.2017 (15 MNOK pr 31.12.2016).
Pr 31.12.2017 har selskapet en positiv saldo på kassekredittkontoen på 23,6 MNOK (75,3 MNOK pr 31.12.2016).
Datterselskapet Fjord Line DK A/S har en ikke utebnyttet kassakredittlimit på 3 MDKK (3 MDKK pr 31.12.2016)

Rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner (inkl leasing) - fordeling på valuta pr 31.12.2017 (tall i NOK 1.000)

Valuta	**Pålydende valuta**	**Valutakurs**	**Balanseført verdi i NOK 31.12.2017**	
NOK	132 727	1,000	132 727	
DKK	265 710	1,322	344 832	
Euro	192 762	9,840	1 887 540	
SUM			**2 365 099**	inklusiv første års avdrag

Rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner (inkl leasing) - fordeling på valuta pr 31.12.2016 (tall i 1.000)

Valuta	**Pålydende valuta**	**Valutakurs**	**Balanseført verdi i NOK 31.12.2016**	
NOK	174 786	1,000	174 786	
DKK	22 660	1,222	27 695	
Euro	203 927	9,086	1 852 878	
SUM			**2 055 359**	inklusiv første års avdrag

Lån i Euro og Danske kroner
Lån i Euro og Danske kroner er balanseført til dagskurs pr 31.12.2017 og 31.12.2016, jf oppstillingen ovenfor.
Valutap i 2017 knyttet til langsiktig lån i Euro og Danske kroner er 159,3 MNOK i 2017
Valutagevinst i 2016 knyttet til langsiktig lån i Euro er var 110,2 MNOK i 2016

Balanseført verdi pr 31.12. for Euro-lånene og Danske kroner fremkommer som følger i NOK (tall i TNOK):	**2017**	**2016**
Hovedstol:	2 227 288	1 863 940
Amortiseringseffekt av lånene, inkl garantiprovisjon	-15 682	-11 062
Balanseført verdi pr 31.12.	**2 211 606**	**1 852 878**

Lån i NOK, inklusiv obligasjonslån
Langsiktig gjeld i NOK består 31.12.2016 utelukkende av obligasjonsgjeld.
Langsiktig gjeld i NOK består 31.12.2017 består av nytt langsiktig lån i anledning ombygging av MS Stavangerfjord.
Obligasjonslån forfaller i 2018 og er omklassifisert til kortsiktig gjeld.

Obligasjonslån
I februar 2013 ble det utstedt obligasjoner med samlet pålydende på MNOK 300.
Opprinnelig forfall var februar 2016. Forfallstidpsunktet ble i 2014 endret til februar 2018.
Fjord Line AS' egenbeholdning var 121,5 pr 31.12.2016, mens den er 0 MNOK pr 31.12.2017.
Egenbeholdningen 2016 ble tilført Fjord Line AS gjennom emisjon i februar 2016.
Det ble i mai 2017 foretatt et tilbakekjop av TNOK 140.500 av resterende obligasjonsgjeld til en kurs på 103,5.
Balanseført verdi av obligasjonslånet pr 31.12. fremkommer som følger (TNOK):

	2017	2016
Total obligasjon:	74 000	300 000
Egenbeholdning	0	-121 500
Amortiseringseffekt av lånet (omkostninger o.a) *)	0	-3 714
Balanseført verdi obligasjonslån 31.12.	**74 000**	**174 786**

*) Reverseres/kostnadsføres frem til februar 2018 som rentekostnader. Obligasjonslånet forfaller i sin helhet til betaling i februar 2018.

Lån i DKK
Lån i DKK består 31.12.2017 av nytt langsiktig lån mot Danica Pension TNOK 333.450. Total tilgjengelig lånefasilitet MDKK 400.
I tillegg har selskapet lån i danske pr 31.12.2017 knyttet til leasinggjeld (TNOK 3.531 inklusuv første års avdrag)
og annen gjeld til kredittinstitusjoner (TNOK 17.234 inklusiv første års avdrag)

Låneavtale og finansielle covenants
I konsernets låneavtaler er det krav om bokført egenkapitalandel pr 31.12.2017 på minimum 15%, egenkapital på minimum 500 MNOK,
samt fri likviditet på 50 MNOK. Det er måling ved utgangen av hvert kvartal. Det er konsernet som helhet som er gjenstand for måling
Det er også krav om et nivå på 12 måneders EBITDA i forhold til langsiktig gjeld. Første måletidspunkt for dette er 31.12.2017.
Selskapets styre og ledelse overvåker de finansielle lånecovenants løpende, og per 31.12.17 hadde konsernet tilfredsstillende positiv margin.
Konsernet hadde også tilfredsstillende positiv margin inn i første kvartal 2018. Marginen vil være gjenstand for svingninger knyttet til en rekke
finansielle forhold, i særhet utviklingen av underliggende drift, og valutakurser for omregning av selskapets eiendeler og gjeld.
Dersom forholdene skulle tilsi det, vil styret vurdere nødvendige tiltak for å styrke konsernets evne til å tilfredsstille de finansielle covenants.

Avdragsplan langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner/pantelån, leasinggjeld og obligasjonslån

(Tall i TNOK)	2018	2019	2020	2021	2022
Årlig avdrag *	237 956	240 418	245 161	245 161	296 552
Restlån pr 31.12.	**2 610 625**	**2 577 585**	**2 399 382**	**2 154 220**	**1 857 668**

Balanseført verdi av pantsatte eiendeler 31.12.2017:

Skip	3 089 256
Fordringer	71 159
Varelager	26 016
Sum	**3 186 431**

Note 14 Driftsinntekter og andre gevinster/tap - konsern

(Tall i TNOK)

	2017	2016	
Salgsinntekter			
Billettinntekter	471 878	439 193	
Salgsinntekter o.l om bord	652 281	532 308	
Cargoinntekter	190 037	179 314	
Annet	14 328	0	
Sum salgsinntekter	**1 328 524**	**1 150 815**	**A**
Andre driftsinntekter	**23 508**	**10 185**	**B**
Andre gevinster/tap (netto)			
Gevinst ved overgang fra datterselskap til tilknyttet selskap	0	0	
Tap utgang datterselskap	0	-2 512	
Urealisert gevinst derivater (verdiendring resultatført), jf note 20	6 995	10 921	
Sum andre gevinster/tap (netto)	**6 995**	**8 409**	**C**
Sum driftsinntekter og andre gevinster/tap (netto)	**1 359 027**	**1 169 409**	**A+B+C**

Note 15 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm. - konsern

(Tall i tabellen nedenfor i TNOK)

Lønnskostnader	2017	2016
Lønninger, inkl bespisning mannskap, sosiale kostnader o.a	298 069	295 171
Arbeidsgiveravgift og andre offentlige lønnsrelaterte avgifter	19 461	18 446
Opsjoner ansatte	0	418
Pensjonskostnader o.a	15 417	15 925
Andre ytelser	19 057	13 429
Sum	**352 005**	**343 388**

Gjennomsnittlig antall årsverk i konsernet i løpet av regnskapsåret 2017 har vært 716 (698 i 2016)

Ytelser til administrerende direktør og styret (tall i TNOK)	2017	2016
Lønn administrerende direktør	2 050	1 548
Annen godtgjørelse til administrerende direktør	12	12
Godtgjørelse til styret	450	500

Tallene ovenfor inkluderer ikke opsjonsprogrammet. Se nedenfor for nærmere informasjon om dette.
Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet til daglig leder eller noen styremedlemmer.
Daglig leder inngår i selskapets pensjonsavtale jfr omtale under. I henhold til avtalen avsettes det årlig 20 % av brutto lønn og forpliktelsen utgjør pr 31.12.2017 TNOK 1.007 (TNOK 597 pr 31.12.2016)

Pensjoner
Morselskapet foretar en pensjonssparing på vegne av tidligere og nåværende adm.dir og ytterligere tre personer
Markedsverdien av innskuddene/midlene var TNOK 4.127 pr 31.12.2017 (TNOK 3.072 pr 31.12.2016).
Brutto forpliktelse pr 31.12.2017 er beregnet til TNOK 6.149 pr 31.12.2017 knyttet til disse seks personene (TNOK 6.021 pr 31.12.2016).
Netto forpliktelse er dermed TNOK 3.048 pr 31.12.2017 (TNOK 2.949 pr 31.12.2016), og er klassifisert som pensjonsforpliktelse i balansen.

Morselskapet har i tillegg etablert en innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte.
Selskapet betaler faste bidrag til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt.
Tilskuddet utgjør fra 2% til 4 % av den ansattes lønn.

Opsjonsprogram
Fjord Line AS har tildelt kjøpsopsjoner til konsernledelsen og andre ledende ansatte.
Det ble i januar 2013 tildelt 1.776.628 opsjoner til adm.dir og andre ledende ansatte.
Opsjonene tildelt i 2013 kan innløses i perioden 2016-2018. Innløsningspris er NOK 10 pr opsjon/aksje med tillegg av 5% pr år etter 2013.
Opsjonenes samlede verdi ble ved tildeling beregnet til TNOK 4.544.
For 2017 er det ikke kostnadsført beløp knyttet til opsjonsordningen (TNOK 418 i 2016).
Kostnadsføringen i 2017 er basert på 1.046.628 opsjoner som fortsatt kan innløses.

Revisor
Honorar til revisor fordeler seg på følgende tjenester (ekskl mva):
(Tall i TNOK)

	2017	2016
Revisjonstjenester - konsernrevisor	1 582	883
Revisjonstjenester andre revisorer	0	635
Regnskapsmessig og skattemessig/avgiftsmessig teknisk bistand konsernrevisor	465	422
Regnskapsmessig og skattemessig bistand andre revisorer	0	310
Attestasjonstjenester/avtalte kontrollhandlinger konsernrevisor	26	32
Attestasjonstjenester/avtalte kontrollhandlinger andre revisorer	0	74
Andre tjenester - konsernrevisor	250	237
Sum honorar til revisor	**2 323**	**2 593**

Note 16 Annen kortsiktig gjeld - konsern.

(Tall i TNOK)

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12 (tall i TNOK):	**2017**	**2016**
Påløpte kostnader vedr.lønn/hyre o.l. (Danmark)	41 027	33 650
Forskuddsbetalinger fra kunder	59 804	52 064
Påløpne renter og garantiprovisjon	22 315	22 250
Avsetninger for øvrige påløpte kostnader	24 191	34 019
Annen kortsiktig gjeld 31.12.	**147 337**	**141 983**

Note 17 Utgang deleid datterselskap - konsern

I 2016 solgte Fjord Line AS alle aksjene i Travelserver AS.
Tap ved utgang datterselskap er beregnet til TNOK 2.512.
Dette beløpet inngår i "andre gevinster/tap (netto)" i resultatet, se også note 14.

Note 18 Tilbakebetaling forskudd - konsern

Den 31. august 2011 inngikk Fjord Line AS en samarbeidsavtale hvor drifting av tax free-virksomheten ombord på de to skipene "MS Bergensfjord" og "MS Stavangerfjord" ble outsourcet til kontraktsmotparten. De to skipene ble levert i juli 2013 og i januar 2014.

I henhold til opprinnelig avtale skulle Fjord Line AS motta en provisjon basert på omsetningen o.a etter at driftingen av tax-free virksomheten hadde startet. Avtalen gjaldt en tidsperiode på 5 år fra levering av siste skip, dvs frem til januar 2019.
I tillegg mottok Fjord Line AS i henhold til avtalen et vederlag på MNOK 50 den 09.01.2012.

Inntekten knyttet til det nevnte vederlag/betaling på MNOK 50 ble i utgangspunktet resultatført hos Fjord Line AS i takt med opptjening over avtalens løpetid. Det var dermed balanseført en gjeld/uopptjent inntekt pr 31.12.2012 på MNOK 50.
I 2015 inntektsførte Fjord Line konsern MNOK 10 knyttet til denne betalingen. Dette ble klassifisert som salgsinntekt i resultatregnskapet for 2015.
Balanseført verdi 31.12.2015 av uopptjent inntekt var MNOK 28,3 - dels klassifisert som kortsiktig gjeld og dels som langsiktig gjeld.

I henhold til avtalen skulle beløpets hovedstol tilbakebetales tidsmessig pro rata dersom avtalen termineres før femårsperioden er ute. Fjord Line har en strategi om å insource kjernevirksomheten. På denne bakgrunn ble det i mars 2016 fremforhandlet en avtale hvor Fjord Line overtok tax-free driften på disse skipene med virkning fra 31.august 2016.
Gjenstående uopptjent inntekt pr 31. august 2016 er avtalt tilbakebetalt gjennom fire avdrag over halvannet år.
Avdragene som skal betales etter 31.12.2017 er klassifisert som kortsiktig gjeld pr 31.12.2017 (TNOK 6.295).

Endring balanseført verdi av balansepostene "tilbakebetaling forskudd" for 2017 (kortsiktig og langsiktig) fremkommer som følger:		
Balanseført verdi 31.12.2016 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	18 884	TNOK (langsiktig og kortsiktig)
Tilbakebetaling og reversering avsetning i 2017	-12 589	TNOK
Balanseført verdi 31.12.2017 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	**6 295**	**TNOK (kortsiktig post)**

Note 19 NOx-tilskudd - konsern

Skipet "MS Stavangerfjord" ble levert i juli 2013, og skipet MS Bergensfjord ble levert i januar 2014.
Som følge av at skipene er gassdrevet (LNG), med tilhørende lavt utslipp, fikk Fjord Line AS tilsagn om tilskudd fra NOx-fondet.
Pr 31.12.2014 var det til sammen utbetalt tilskudd til Fjord Line AS på MNOK 147,2 knyttet til disse tiltakene.
Som en forutsetning for tilskuddet, var Fjord Line pliktig å benytte "MS Stavangerfjord" og "MS Bergensfjord" i NOx-pliktig farvann i minimum 2 år fra leveringstidpsunktet.

I 2017 mottok Fjord Line AS 0 MNOK i NOx-tilskudd (11,75 MNOK i 2016).

I 2017-regnskapet er MNOK 5,4 av tilskuddene resultatført (6,2 MNOK i 2016). Beløpet er klassifisert som avskrivningsreduksjon i resultatregnskapet.
Resultatføringen av NOx-tilskuddene periodiseres i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til.

Nedenfor fremkommer oversikt over regnskapsmessige verdier (tall i TNOK)

Samlet mottatt tilskudd 01.01.2014	38 200	A
Mottatt tilskudd 2014	112 945	B
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2014	**151 145**	C (A+B)
Resultatført tilskudd 2013	-857	D
Resultatført tilskudd 2014	-4 318	E
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2014	**145 970**	F (C + D + E)
Mottatt tilskudd 2015	3 914	G
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2015	**155 059**	H (C + G)
Resultatført tilskudd 2015	-5 278	I
Akkumulert resultatført tilskudd 31.12.2015	-10 453	J (D + E + I)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2015	**144 606**	K (H + J)
Mottatt tilskudd 2016	11 750	L
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2016	166 809	M (H + L)
Resultatført tilskudd 2016	-6 128	N
Akkumulert resultatført tilskudd 31.12.2016	-16 581	O (J + N)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2016	**150 228**	P (M + O)
Mottatt tilskudd 2017	0	Q
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2017	166 809	R (M + Q)
Resultatført tilskudd 2017	-5 469	T
Akkumulert resultatført tilskudd 31.12.2017	-22 050	U (O + T)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2017	**144 759**	V (R + U)

Note 20 Derivater - konsern

Fjord Line har finansielle kontrakter knyttet til drivstoff innenfor følgende:
i) MGO (Marine Gas Oil), som går til levering i 2018 - 2020
ii) LNG (skipene Bergensfjord og Stavangerfjord), som går til levering i 2018 - 2020

Kontraktene ble inngått i 2016 og 2017 og anses som derivater. Derivatene balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Verdiendringen føres over resultatet, som "andre gevinster/tap (netto").

Derivatene knyttet til MGO går som nevnt til levering i perioden 2018 - 2020.
Virkelig verdi av disse derivatene pr 31.12.2017 er TNOK 9.600 (TNOK 4.960 pr 31.12.2016)
Av dette beløp går TNOK 8.200 til levering i 2018 og er klassifisert som omløpsmidler og TNOK 1.400 klassifisert som anleggsmidler.

Derivatene knyttet til LNG går til levering i perioden 2018 - 2020
Virkelig verdi av disse derivatene pr 31.12.2017 er TNOK 8.300 (TNOK 5.961 pr 31.12.2016).
Av dette beløp går TNOK 6.100 til levering i 2018 og er klassifisert som omløpsmidler og TNOK 2.200 klassifisert som anleggsmidler.

Fjord Line AS - Resultatregnskap
(1.000 NOK)

	Note	Morselskap 2017 NGAAP	Morselskap 2016 NGAAP
Driftsinntekter:			
Salgsinntekter	14, 19	1 328 524	1 150 815
Andre driftsinntekter	14, 20	22 383	15 313
Sum driftsinntekter	**14**	**1 350 907**	**1 166 127**
Driftskostnader:			
Varekost		276 066	178 365
Lønnskostnader	17	91 951	88 231
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1, 2	5 306	6 185
Andre driftskostnader	3, 6, 7, 17	929 037	955 176
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	0
Sum driftskostnader		**1 302 360**	**1 227 957**
Driftsresultat		**48 547**	**-61 830**
Finansposter:			
Renteinntekter	11, 18	83 586	82 566
Nedskrivning aksjer i datterselskap	4	0	0
Inntekt investering i datterselskap	4, 11	38 483	39 153
Andre finansinntekter	9	138 169	111 888
Konsernintern garantikostnad	18	-22 592	-21 951
Rentekostnader	16	-88 071	-71 548
Andre finanskostnader	9, 16	-174 197	-90 689
Netto finansposter		**-24 622**	**49 420**
Ordinært resultat før skatt		**23 925**	**-12 410**
Skattekostnad på ordinært resultat	**15**	**-75 000**	**0**
Ordinært resultat etter skatt		**98 925**	**-12 410**
Årsresultat		**98 925**	**-12 410**
Resultatdisponering			
Overføring annen egenkapital/udekket tap		98 925	-12 410
Sum		**98 925**	**-12 410**

Fjord Line AS - Balanse pr 31. desember
(1.000 NOK)

EIENDELER	Note	Morselskap 31.12.2017 NGAAP	Morselskap 31.12.2016 NGAAP
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
WEB-prosjekt, konseptutvikling o.a	1	18 900	13 216
Utsatt skattefordel	15	125 000	50 000
Sum immaterielle eiendeler		**143 900**	**63 216**
Varige driftsmidler			
Bygg og anlegg	2	3 394	3 621
Driftsløsøre, utstyr, påkostninger skip o.a.	2	23 034	7 036
Sum varige driftsmidler	**2**	**26 428**	**10 657**
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	4	992 642	992 001
Finansielle fordringer	11, 17	1 788 977	1 522 606
Øvrige investeringer, inkl aksjer tilkn.selskap	5	80	80
Sum finansielle anleggsmidler		**2 781 699**	**2 514 687**
Sum anleggsmidler		**2 952 027**	**2 588 559**
Omløpsmidler			
Varebeholdning	**6**	**25 195**	**27 023**
Fordringer			
Kundefordringer	7	39 719	34 128
Konsernmellomværende	11	61 465	69 045
Andre kortsiktige fordringer	8, 19	14 990	7 143
Sum fordringer		**116 174**	**110 316**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	**10**	**146 829**	**112 544**
Sum omløpsmidler		**288 198**	**249 883**
Sum eiendeler		**3 240 225**	**2 838 442**

Fjord Line - Balanse pr 31. desember
(1.000 NOK)

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	Morselskap 31.12.2017 NGAAP	Morselskap 31.12.2016 NGAAP
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	12, 13	519 107	519 107
Egne aksjer	12	-10	-10
Overkurs	12	178 227	178 227
Sum innskutt egenkapital	**12**	**697 324**	**697 324**
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital/Udekket tap	12	-119 488	-218 462
Sum opptjent egenkapital		**-119 488**	**-218 462**
Sum egenkapital	12	**577 836**	**478 863**
GJELD			
Langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger			
Obligasjonsgjeld	16	74 000	174 786
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner o.a.	16	2 270 334	1 852 878
Tilbakebetaling tidligere forskudd	19	0	6 295
Mottatt tilskudd, ikke resultatført	20	98 298	103 768
Pensjonsforpliktelse	17	3 048	2 949
Sum langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger		**2 445 680**	**2 140 676**
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
Leverandørgjeld		78 312	49 695
Tilbakebetaling tidligere forskudd	19	6 295	12 589
Betalbar skatt	15	0	0
Skyldige offentlige avgifter		8 121	6 060
Konsernmellomværende	11	18 571	42 542
Annen kortsiktig gjeld	16	105 410	108 019
Sum kortsiktig gjeld		**216 709**	**218 904**
Sum gjeld		**2 662 389**	**2 359 580**
Sum egenkapital og gjeld		**3 240 225**	**2 838 442**

Egersund 26.04.2018

Peter Frølich
Styreformann

Kaj Frederiksen
Styremedlem

Frode Teigen
Styremedlem

Kristian Falnes
Styremedlem

Håkon Kristiansen
Styremedlem

Rickard Ternblom
Adm.dir

Kontantstrømoppstilling - morselskap
(TNOK)

	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	23 925	-12 410
Periodens betalte skatt	0	0
Avskrivninger	5 306	6 185
Nedskrivninger	0	0
Endring i varelager	1 827	-19 390
Endring i kortsiktige fordringer	-5 591	-2 892
Endring i kortsiktig gjeld	28 618	29 670
Gevinst/tap ved salg av driftsmidler/immaterielle eiendeler	0	0
Endring i andre tidsavgrensningsposter, inklusiv netto agio og langsiktig mellomværende	4 519	24 365
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**58 604**	**25 528**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp/tilvirkning av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler	-27 610	-8 945
Lån til datterselskap	-139 371	0
Investering i datterselskap	-641	-13 753
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-167 622**	**-22 698**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av rentebærende gjeld (netto)	279 689	0
Nedbetaling av rentebærende gjeld	-136 386	-28 730
Innbetaling ved emisjon (netto)	0	-2 430
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**143 303**	**-31 160**
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	**34 285**	**-28 330**
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	112 544	140 874
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter periodens slutt	**146 829**	**112 544**
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt		
Bankinnskudd, kontanter og lignende	146 829	112 544

Regnskapsprinsipper - Fjord Line AS (morselskap)

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Salgsinntekter
Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Med leveringstidspunktet menes tidspunktet for overgang av det vesentligste av risiko og kontroll knyttet til det leverte. Tjenester, herunder salg av reise og godstransport, inntektsføres i takt med utførelsen. Eventuell andel av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser o.l. balanseføres som uopptjent inntekt ved salget, og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

Klassifisering og vurdering av balanseposter
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.
Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.
Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.
Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Immaterielle eiendeler
Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført i den utstrekning det er ansett som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet og man har kommet frem til en pålitelig måling av anskaffelseskost for eiendelen.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger NOK 15.000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring fastsettes under hensyntagen til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

Leasing
En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med den enkelte avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjekt er gått over på leietaker klassifiseres avtalen som finansiell. Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle.
Driftsmidler i leieavtaler vurdert som finansiell leasing aktiveres i balansen til verdien av vederlaget i leieavtalen og avskrives som varige driftsmidler. Avdragsdelen av leieforpliktelsen vises som langsiktig gjeld. Forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.
For avtaler som klassifiseres som operasjonell behandles leiebetalingene som en driftskostnad som fordeles systematisk over hele leieperioden.

Datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet
Datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Utbytte fra datterselskapene inntektsføres i den grad akkumulert utbytte overstiger akkumulert resultat i eierperioden. Avsatt utbytte i datterselskap inntektsføres samme år i morselskapet.

Varebeholdninger
Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskriving ved eventuell påregnelig ukurans.

Kundefordringer
Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Kortsiktige plasseringer
Kortsiktige plasseringer (inklusiv aksjer og derivater vurdert som omløpsmidler) anses som handelsportefølje og vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Urealisert gevinst/tap resultatføres under finansposter. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres som annen finansinntekt.

Sikring
Derivater vurdert som sikring balanseføres til anskaffelseskost. Dette tilsvarer virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås. Derivatene resultatføres når de går til levering og klassifiseres i resultatregnskapet på samme resultatlinje som underliggende sikringsobjekt.

Pengeposter i utenlandsk valuta
Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt. Sikringsbokføring legges ikke til grunn. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til den funksjonelle valutaen (NOK) til transaksjonskurs. Ytterligere informasjon fremgår av noteopplysninger.

Skatt
Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel. Maksimal utsatt skattefordel er beregnet ut fra 23% av samlet grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret, samt ligningsmessig underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det forventes at fremførbart skattemessig underskudd og andre posisjoner kommer til fremtidig anvendelse. Ytterligere informasjon fremgår av noteopplysninger.

Opsjoner til ansatte
Ved tildeling av opsjoner til ansatte foretas det en verdiberegning av opsjonene på tildelingstidspunktet.
Beregnet beløp kostnadsføres som lønn over løpetiden, med egenkapital som motpost.

Tilskudd
Tilskudd fra NOx-fondet relatert til investeringer resultatføres/periodiseres i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til. Ikke-resultatført tilskudd er ført som langsiktig gjeld/avsetning. Tilskuddet periodiseres i takt med avskrivningstiden på de aktuelle skip. Ytterligere informasjon om regnskapsmessig behandling og tallmessige effekter fremgår av noteopplysningene.

Pensjoner
Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.
En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen.

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømmene rapporteres brutto fra investerings- og finansieringsaktiviteter, mens det regnskapsmessige resultat avstemmes mot netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

Note 1 Immaterielle eiendeler - morselskap

(Tall i TNOK)

	Immaterielle eiendeler under tilvirkning	WEB-prosjekter o.l	Konsept-utvikling og markeds-prosjekter	Øvrige immaterielle eiendeler	Sum immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 31.12.2016	5 319	8 401	7 712	3 102	24 534
Ferdigstilte prosjekter 2017	0	0	0	0	0
Tilgang 2017	8 110	0	0	0	8 110
Avgang 2017	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2017	**13 430**	**8 401**	**7 712**	**3 102**	**32 644**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	2 853	7 370	1 095	11 318
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2016	5 319	5 548	342	2 007	13 216
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2017	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017	0	4 640	7 603	1 501	13 744
Balanseført verdi 31.12.2017	**13 430**	**3 761**	**109**	**1 601**	**18 900**
Årets avskrivninger	0	1 787	233	406	2 426
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0
Sum kostnad avskrivninger og nedskrivninger 2017	**0**	**1 787**	**233**	**406**	**2 426**

Immaterielle eiendeler under tilvirkning gjelder utvikling av nytt front-end booking system.
Systemet utvikles for å gi våre gjester en forenklet og mer brukervennlig digital bestillingsløsning. Systemet forventes lansert i 2018

WEB-prosjektene gjelder tidligere utviklingskostnader relatert til utvikling av nettsider og WEB-plattform, inklusiv ny grafisk profil og kobling til bookingsystemet.
WEB-prosjektene er frem til 31.12.2016 avskrevet med 10% hvert år. I 2017 ble den totale avskrivingsperioden redusert fra 10 til 7 år.

Øvrige immaterielle eiendeler består blant annet av utvikling av nøkkelkortsystem som er installert om bord på skipene MS Bergensfjord og MS Stavangerfjord. Avskrivningstiden her er 10 år.

Note 2 Varige driftsmidler - morselskap

Varige driftsmidler (tall i tabellen oppgitt i TNOK)	Terminal Risavika	Inventar, ombygging leide lokaler, maskiner på land o.a.	Utstyr skip, innvendig ombygging skip o.l	Prosjekter under tilvirkning	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 31.12.2016	324	16 745	6 433	1 968	**25 470**
Tilgang 2017	0	1 787	2 431	15 282	**19 500**
Avgang 2017	0	0	0	0	**0**
Anskaffelseskost 31.12.2017	**324**	**18 532**	**8 864**	**17 250**	**44 970**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	245	8 629	5 939	0	**14 813**
Balanseført verdi 31.12.2016	**79**	**8 116**	**494**	**1 968**	**10 657**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2017	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017	267	10 608	6 840	0	**17 715**
Balanseført verdi 31.12. 2017	**57**	**7 924**	**2 023**	**17 250**	**27 254**
Årets avskrivninger	22	1 979	901	0	**2 902**
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	**0**
Avskrivningstid (ferdigstilte driftsmidler)	10 år	3 - 10 år	3-10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær		

Ombygging leide lokaler, kaifasiliteter o.a
Det er i 2017 balanseført TNOK 1.246 (TNOK 144 i 2016) knyttet til ombygging o.l av leide kontorer, lagerfasiliteter, kaifasiliteter o.a i Sandefjord/Strømstad.

Balanseført verdi 31.12.2017 knyttet til Fjord Line AS' ombygging av terminalen i Bergen er TNOK 2.880 (TNOK 3.542 pr 31.12.2016)
Dette er klassifisert som bygg og anlegg i balansen, og avskrives over 5 år.

Prosjekt under tilvirkning
Posten knytter seg til investering i nytt IT system. Systemet tas i bruk med virkning fom 2018 og er ikke avskrevet i 2017.

Note 3 Leiekostnader og transaksjoner med nærstående - morselskap

Kostnadsført leie av ikke balanseførte driftsmidler for 2017 og 2016 (operasjonell lease)
(Tall i TNOK)

Driftsmiddel	Kostnadsført leie 2017	Kostnadsført leie 2016
Leie maskiner og driftsløsøre	17 735	17 917
Leie lokaler og lignende *)	15 199	14 828
Leie skip, inklusiv mannskap	491 474	567 791

*) Leiekostnad lokaler og lignende: For 2017 er det kostnadsført TNOK 2 008 i leiekostnad til selskap kontrollert av eiere (TNOK 1.638 i 2016).
Leievilkårene er markedsmessige.

Note 4 Investeringer i datterselskap - morselskap

(Tall i TNOK)

Investeringene i datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.
Regnskapsmessige verdier fremkommer nedenfor (tall i TNOK)

Datterselskap	Ansk.-tidspunkt	Forretnings-kontor	Eierandel/ stemmeandel	Kostpris 31.12.2017	Balanseført verdi 31.12.2017	Balanseført verdi 31.12.2016
Fjord Line Danmark A/S	2006	Danmark	100 %	13 753	13 753	13 753
Fjord Skibsholding I A/S	2007	Danmark	100 %	268 986	224 986	224 986
Fjord Skibsholding II A/S	2008	Danmark	100 %	150 362	109 849	109 849
Fjord Skibsholding III A/S	2010	Danmark	100 %	310 368	310 368	310 368
Fjord Skibsholding IV A/S	2010	Danmark	100 %	332 843	332 843	332 843
Fjord Skibsholding V A/S	2017	Danmark	100 %	642	642	0
Fjord Line GmbH	2008	Tyskland	100 %	201	201	201
SUM				**1 077 155**	**992 642**	**992 000**

Inntekt investering i datterselskap og nedskrivninger 2017

Fjord Line AS har i 2017 regnskapsført utbytte avsatt i Fjord Skibsholding I A/S, Fjord Skibsholding III A/S og Fjord Skibsholding IV A/S som vist nedenfor (FSH I, FSH III og FSH IV).
Utbytte for 2017 lå innenfor regnskapsmessig resultat i 2017 for selskapene.

	FSH I	FSH III	FSH IV	SUM
Total utbytteavsetning 2017	10 422	2 535	25 526	**38 483**
Inntektsført i Fjord Line AS 2017	10 422	2 535	25 526	**38 483**
Reduksjon balanseført verdi investering pga utbytte	0	0	0	0

Inntekt investering i datterselskap og nedskrivninger 2016

Fjord Line AS har i 2016 regnskapsført utbytte avsatt i Fjord Skibsholding I A/S, Fjord Skipsholding II A/S, Fjord Skibsholding III A/S og Fjord Skibsholding IV A/S som vist nedenfor (FSH I, FSH II, FSH III og FSH IV).
Utbytte for 2016 lå innenfor regnskapsmessig resultat i 2016 for selskapene.
Det ble etter 31.12.2015 inngått avtale om salg av Fjord Line sine aksjer i Travelserver AS.
Aksjenes verdi ble derfor nedskrevet med TNOK 1.999 i 2015

	FSH I	FSH II	FSH III	FSH IV	SUM
Total utbytteavsetning 2016	11 514	2 016	16 329	9 295	**39 153**
Inntektsført i Fjord Line AS 2016	11 514	2 016	16 329	9 295	**39 153**
Reduksjon balanseført verdi investering pga utbytte	0	0	0	0	0

Bakgrunn for differense mellom kostpris og balanseført verdi av aksjene i FSH I og FSH II:
Aksjene i FSH II ble i 2008 nedskrevet med TNOK 20 291.
I 2009 ble aksjene i FSH I nedskrevet med TNOK 39 246 og aksjene i FSH II nedskrevet med TNOK 8.000
I 2009 ble i tillegg TNOK 4.754 i utbytte fra FSH I og TNOK 12 222 i utbytte fra FSH II ført som reduksjon i balanseført verdi aksjer.

Note 5 Investeringer i øvrige aksjer/andeler - morselskap

Fjord Line AS kjøpte i løpet av 2010 aksjer for TNOK 50 i Visit Sørlandet AS. Etter 2010 har det ikke vært tilgang eller avgang.
Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er ikke foretatt nedskrivning verken i 2017 eller i 2016.

Videre investerte Fjord Line AS i 2016 TNOK 30 i Visit Telemark AS. Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er heller ikke her foretatt nedskrivning.

Note 6 Varebeholdninger og kostnad drivstoff - morselskap

(Tall i TNOK)

Varebeholdning:	**2017**	**2016**
Drivstoff	3 214	2 167
Varer for videresalg	19 423	20 931
Annet, inklusiv veimerker, nøkkelkort o.a	2 559	3 925
Sum varelager til anskaffelseskost 31.12.	**25 195**	**27 023**
Nedskrivning for ukurans 31.12.	0	0
Sum bokført verdi av varelager 31.12.	**25 195**	**27 023**

Det er ikke foretatt nedskrivning av varelageret pr årsslutt.

Kostnader knyttet til drivstoff er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.
For 2017 utgjør dette TNOK 153.199 (TNOK 146.203 i 2016)

Fjord Line har finansielle kontrakter knyttet til drivstoff innenfor følgende:
i) MGO (Marine Gas Oil), som går til levering i 2018 og 2019
ii) LNG (skipene Bergensfjord og Stavangerfjord), som går til levering i 2018, 2019 og 2020
Derivatene vurderes regnskapsmessig som sikring, og urealisert gevinst/tap balanseføres ikke.
Gevinst og/eller tap knyttet til kontraktene resultatføres ved levering/realisasjon.

Note 7 Kundefordringer og tap på fordringer - morselskap

(Tall i TNOK)

	2017	**2016**
Kundefordringer til pålydende 31.12.	41 917	34 828
Delkredereavsetning 31.12.	-2 197	-700
Balanseført verdi kundefordringer 31.12.	**39 719**	**34 128**
Årets endring i delkredereavsetning	1 497	-104
Årets konstaterte tap på fordringer.	211	1 094
Innkommet på tidligere avskrevne fordringer		-22
Kostnadsført tap på fordringer	**1 707**	**968**

Tap på fordringer inngår i posten andre driftskostnader i resultatregnskapet.

Note 8 Andre fordringer - morselskap

(Tall i TNOK)

Andre fordringer	**2017**	**2016**
Refusjoner fra offentlige myndigheter, inkl tilgodehavende mva *)	4 143	1 966
Forskuddsbetalte kostnader o.l	10 847	5 177
Andre fordringer 31.12.	**14 990**	**7 143**

*) Selskapet har pr 31.12.2017 balanseført TNOK 3.708 i merverdiavgift til gode i Norge (TNOK 1.564 pr 31.12.2016).

Note 9 Andre finansinntekter og andre finanskostnader - morselskap

(Tall i TNOK)

Andre finansinntekter og andre finanskostnader består av følgende:

Andre finansinntekter	**2017**	**2016**
Valutagevinst konserninterne fordringer, jf note 11	131 768	0
Valutagevinst langsiktige valutalån		110 234
Øvrig valutagevinst	6 323	1 654
Øvrige finansinntekter	78	0
Sum	**138 169**	**111 888**

Andre finanskostnader	**2017**	**2016**
Valutatap konserninterne fordringer, jf note 11		80 217
Valutatap, inklusiv langsiktig lån i Euro og DKK	173 927	10 472
Øvrige finanskostnader	270	0
Sum	**174 197**	**90 689**

Note 10 Bundne midler - morselskap

(Tall i TNOK)

	2017	**2016**
Bundne skattetrekksmidler pr. 31.12. utgjør:	4 287	2 985

Skattetrekksmidlene er plassert på egne bankkonti.

Note 11 Konsernmellomværende - morselskap

(Tall i TNOK)

Eiendeler - kortsiktige poster:	**2017**	**2016**
Fordringer på datterselskap knyttet til drift m.v *)	61 465	69 045
Sum	**61 465**	**69 045**
Gjeld - kortsiktige poster:		
Netto gjeld til datterselskap knyttet til drift	18 571	42 542
Sum	**18 571**	**42 542**
Netto kortsiktig konsernmellomværende pr 31.12 for Fjord Line AS	**42 894**	**26 503**

Eiendeler - langsiktige poster

Fjord Line AS har langsiktige fordringer på de danske datterselskapene på til sammen TNOK 1.788.977 pr 31.12.2017 (TNOK 1.555.606 pr 31.12.2016).
Beløpet er klassifisert som andre langsiktige fordringer. Lånene er i DKK og renteberegnes (jf note 18).
Valutagevinst på disse lånene var TNOK 131.768 i 2016 (valutatap TNOK 80.217 i 2016), jf note 9.
Det er ikke fastsatt konkret avdragsplan for lånene, men datterselskapene vil benytte fri likviditet til tilbakebetaling.
Det er foretatt avdragsbetalinger i 2017 og 2016.

***) Utbytteavsetning i datterselskapene**

Datterselskapene FSH 1, FSH III og FSH IV hadde pr 31.12.2017 til sammen avsatt TNOK 38 483 i utbytte til Fjord Line AS, jf note 4.
Dette beløpet inngår i fordringer på datterselskap pr 31.12.2017 og er inntektsført hos Fjord Line AS i 2017, jf note 4.
For 2016 var tilsvarende utbytteavsetning for FSH I, FSH II, FSH III og FSH IV samlet TNOK 39 153.
Dette beløpet inngikk i fordringer på datterselskap pr 31.12.2016 og ble inntektsført hos Fjord Line AS i 2016, jf note 4.

Note 12 Egenkapital - morselskap

(Tall i TNOK)

Endring i egenkapital for 2017	Aksje-kapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen egenkapital/ udekket tap	Sum
Egenkapital 31.12.2016	519 107	-10	178 227	-218 462	**478 862**
Årsresultat 2017 *)	0	0	0	98 974	**98 974**
Egenkapital 31.12.2016	**519 107**	**-10**	**178 227**	**-119 488**	**577 836**

*) Årsresultat 2017 inneholder en negativ skattekost på TNOK 75.000 som følge av endring i utsatt skattefordel.

Endring i egenkapital for 2016	Aksje-kapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen egenkapital/ udekket tap	Sum
Egenkapital 31.12.2015	463 880	-10	114 384	-206 470	**371 784**
Emisjon november 2016 - kontantinnskudd	55 227	0	66 273	0	**121 500**
Emisjonskostnader 2016	0	0	-2 430	0	**-2 430**
Årsresultat 2016	0	0	0	-12 410	**-12 410**
Andre endringer 2016 *)	0	0	0	418	**418**
Egenkapital 31.12.2016	**519 107**	**-10**	**178 227**	**-218 462**	**478 863**

*) Kostnadsføring ansatteopsjoner 2016

Note 13 Aksjekapital og aksjonærinformasjon - morselskap

Aksjekapitalen er på NOK 519.107.350 pr 31.12.2017, og består av 207.642.940 aksjer pålydende NOK 2,50. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2017

	Eierandel
Ferd AS	44,6 %
Kontrari AS	34,8 %
Kontrazi AS	17,4 %
Arne Teigen	1,1 %
Moly AS	0,8 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,3 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS har pr 31.12.2017 til sammen 704 egne aksjer.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2016

	Eierandel
Ferd AS	44,6 %
Kontrari AS	34,8 %
Kontrazi AS	17,4 %
Arne Teigen	1,1 %
Moly AS	0,8 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,3 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS hadde pr 31.12.2016 til sammen 764 egne aksjer.

Note 14 Driftsinntekter - morselskap

(Tall i TNOK)

Driftsinntekter fordelt på inntektsområder	2017	2016
Billettinntekter	471 878	439 193
Salgsinntekter o.a om bord - se også note 19	652 281	532 308
Cargoinntekter	190 037	179 314
Inntektsført/periodisert tilskudd fra NOx-fondet - se også note 20	5 469	5 128
Annet	31 242	10 184
Sum	**1 350 907**	**1 166 127**

Note 15 Skatt - morselskap

(Tall i TNOK)

Spesifikasjon av utsatt skattefordel:

Oversikt over midlertidige forskjeller	31.12.2016	Endringer 01.01.2017	Sum 01.01.2017	31.12.2017	Endring
Anleggsmidler	-9 830	141	-9 689	-8 990	-699
Fordringer	-700	0	-700	-2 197	1 497
Gevinst-/tapskonto	16 846	0	16 847	13 477	3 369
Andre forskjeller, inklusiv regnskapsmessige periodiseringer	-70 255	-26 986	-97 241	-90 964	-6 277
Sum	**-63 939**	**-26 846**	**-90 784**	**-88 674**	**-2 110**
Fremførbart underskudd	-1 204 607	26 844	-1 177 763	-1 194 370	16 607
Grunnlag utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-1 268 546**	**-1**	**-1 268 547**	**-1 283 044**	**14 497**
23% (24%) av grunnlaget	-304 451	0	-304 451	-295 100	9 351
Balanseført utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-50 000**	**0**	**-50 000**	**-125 000**	**-75 000**
Ikke-balanseført utsatt skattefordel	-254 451	0	-254 451	-170 100	84 351

Fjord Line AS har pr 31.12.2017 akkumulert grunnlag for utsatt skattefordel på TNOK 1.283.044
Dette tilsier en utsatt skattefordel (23 %) på TNOK 295.100 ved full balanseføring

Styret har etter en konkret vurdering av fremtidsutsiktene til Fjord Line AS,
underbygget av de siste to års resultater funnet at de har overbevisende bevis for
at fremtidig inntjening vil rettferdiggjøre en innregning av ytterligere 75 MNOK
i tillegg til de 50 MNOK som allerede er innregnet slik at beregnet utsatt skattefordel blir 125 MNOK.

Dette mener vi underbygges av at vi har levert positive driftsresultater de siste årene, kombinert med at inntjeningen
så langt i år er bedre enn budsjettet og at vi ser at bookingreservene før høysesongen også viser en positiv utvikling.
Dette kombinert med at vi har utvidet kapasiteten på MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord for å kunne øke inntjeningen
i høysesongen tilsier at vi mener vi har overbevisende bevis for at vi minst skal kunne ha tilsvarende inntjening i årene fremover
som vi har vist i 2017 og dette er lagt til grunn i vurderingen.

Spesifikajson av skattemessig resultat og regnskapsmessig skattekostnad:

Skattemessig resultat	**2017**	**2016**
Regnskapsmessig resultat før skatt	23 925	-12 410
Utbytteinntekt fra datterselskap, ikke skattepliktig	-38 521	-39 153
Nedskrivning aksjer	0	0
Andre permanente forskjeller	99	590
Regnskapsmessig kostnadsføring ansatteopsjoner	0	418
Endring midlertidige forskjeller	-2 110	-12 361
Emisjonskostnader, ført mot egenkapitalen	0	-2 430
Anvendelse av fremførbart underskudd	0	0
Skattemessig resultat	**-16 607**	**-65 346**

Avstemming av regnskapsmessig skattekostnad	**2017**	**2016**
24% (25%) av regnskapsmessig resultat	5 742	-3 103
24% (25%) av permanente forskjeller	-9 221	-10 144
Effekt endring skattesats	12 830	12 685
Endring ikke balanseført utsatt skattefordel	-84 351	561
Regnskapsmessig skattekostnad	**-75 000**	**0**

Fordeling av regnskapsmessig skattekostnad:	**2017**	**2016**
Endring utsatt skattefordel	-75 000	0
Betalbar skatt	0	0
Regnskapsmessig skattekostnad	**-75 000**	**0**

Note 16 Gjeld - morselskap

(Tallene i tabellen nedenfor er i TNOK)

Langsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner o.a	2 270 334	1 852 878
Obligasjonslån	74 000	174 786
Gjeld til morselskapets eiere	0	0
Sum langsiktig rentebærende gjeld 31.12.	**2 344 334**	**2 027 664**

Kortsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner (kassekreditt)	0	0
Annen kortsiktig rentebærende gjeld, inklusiv gjeld til morselskapets eiere	0	0
Sum kortsiktig rentebærende gjeld 31.12.	0	0
Sum balanseført verdi rentebærende gjeld 31.12.	**2 344 334**	**2 027 664**

Fjord Line AS hadde en ubenyttet kassekredittlimit på MNOK 15 pr 31.12.2017 (15 MNOK pr 31.12.2016).
Per 31.12.2017 har selskapet en positiv saldo på kassekredittkontoen på 23,6 MNOK (75,3 MNOK pr 31.12.2016).

Langsiktig rentebærende gjeld - fordeling på valuta pr 31.12.2017 (tall i 1.000)

Valuta	Gjeld i valuta	Valutakurs	Balanseført verdi i NOK 31.12.2017
NOK	132 727	1,000	132 727
Euro	192 763	9,840	1 881 157
DKK	250 000	1,322	330 450
SUM			**2 344 334**

Langsiktig rentebærende gjeld - fordeling på valuta pr 31.12.2016 (tall i 1.000)

Valuta	Gjeld i valuta	Valutakurs	Balanseført verdi i NOK 31.12.2016
NOK	174 786	1,000	174 786
Euro	203 927	9,086	1 852 878
SUM			**2 027 664**

Lån i Euro og Danske kroner
Lån i Euro er balanseført til dagskurs pr 31.12.2017 og 31.12.2016, jf oppstillingen ovenfor.
Valutatap i 2017 knyttet til langsiktig lån i Euro og Danske kroner er 159,3 MNOK i 2017
Valutagevinst i 2016 knyttet til langsiktig lån i Euro er 110,2 MNOK i 2016

Balanseført verdi pr 31.12. for Euro-lånene og Danske kroner-lånene fremkommer som følger i NOK (tall	2017	2016
Hovedstol:	2 227 288	1 863 940
Amortiseringseffekt av lånene, inkl garantiprovisjon	-15 682	-11 062
Balanseført verdi pr 31.12.	**2 211 606**	**1 852 878**

Lån i NOK, inklusiv obligasjonslån
Langsiktig gjeld i NOK bestod 31.12.2017 av obligasjonsgjeld 74 MNOK og 58,7 MNOK mot eksportkreditt.

Obligasjonsgjeld
I februar 2013 ble det utstedt obligasjoner med samlet pålydende på MNOK 300.
Opprinnelig forfall var februar 2016. Forfallstidpsunktet ble i 2014 endret til februar 2018.
Fjord Line AS' egenbeholdning var 0 pr 31.12.2015, mens den var 121,5 MNOK pr 31.12.2016.
Denne egenbeholdningen ble tilført Fjord Line AS gjennom emisjon i februar 2016.
Det ble i mai 2017 foretatt et tilbakekjøp av 104,5 MNOK av resterende obligasjonsgjeld til en kurs på 103,5
Balanseført verdi av obligasjonslånet pr 31.12. fremkommer som følger (TNOK):

	2017	2016
Total obligasjon:	74 000	300 000
Egenbeholdning	0	-121 500
Amortiseringseffekt av lånet (omkostninger o.a)	0	-3 714
Balanseført verdi obligasjonslån 31.12.	**74 000**	**174 786**

Avdragsplan langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner (pantelån) og obligasjonslån (tall i TNOK):

	2018	2019	2020	2021	2022
Årlig avdrag *	237 956	240 418	245 161	245 161	296 552
Restlån pr 31.12.	**2 610 625**	**2 577 585**	**2 399 382**	**2 154 220**	**1 857 668**

*) Obligasjonslån på fratrukket egenbeholdningen beløper seg som nevnt til MNOK 74 pr 31.12.2017 og har forfall i februar 2018.

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12. består av følgende (tall i TNOK):	**2017**	**2016**
Forskuddsbetalinger fra kunder	59 804	52 064
Påløpte renter og garantiprovisjon	22 315	21 874
Avsetninger for øvrige påløpte kostnader o.l	23 292	34 081
Annen kortsiktig gjeld 31.12.	**105 410**	**108 019**

Note 17 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, pensjon m.v - morselskap

(Tall i tabellen nedenfor er i TNOK)

Lønnskostnader	**2017**	**2016**
Lønninger, inkl bespisning mannskap o.a	75 097	70 490
Arbeidsgiveravgift	12 145	10 145
Pensjonskostnader	1 966	2 569
Opsjoner ansatte	0	418
Andre ytelser	2 743	4 609
Sum	**91 951**	**88 231**

Gjennomsnittlig antall årsverk i løpet av regnskapsåret har vært 128 i 2017 (114 i 2016).

Ytelser til adm.dir. og styret (tall i TNOK)	**2017**	**2016**
Lønn administrerende direktør	2 050	1 548
Annen godtgjørelse administrerende direktør	12	12
Godtgjørelse styret	450	500

Tallene ovenfor inkluderer ikke opsjonsprogrammet. Se nedenfor for nærmere informasjon om dette.
Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet til daglig leder eller noen styremedlemmer.
Daglig leder inngår i selskapets pensjonsavtale jfr omtale under. I henhold til avtalen avsettes det årlig 20 % av brutto lønn og forpliktelsen utgjør pr 31.12.2017 TNOK 1.007 (TNOK 597 pr 31.12.2016)

Pensjoner
Selskapet foretar en pensjonssparing på vegne av tidligere og nåværende adm.dir og ytterligere tre personer.
Markedsverdien av innskuddene/midlene var TNOK 4.127 pr 31.12.2017 (TNOK 3.072 pr 31.12.2016).
Brutto forpliktelse pr 31.12.2017 er beregnet til TNOK 6 149 pr 31.12.2017 knyttet til disse fem personene (TNOK 6.021 pr 31.12.2016).
Netto forpliktelse er dermed TNOK 3.048 pr 31.12.2017 (TNOK 2.949 pr 31.12.2016), og er klassifisert som pensjonsforpliktelse i balansen.

Selskapet har i tillegg etablert en innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte.
Selskapet betaler faste bidrag til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt.
Tilskuddet utgjør fra 2% til 4 % av den ansattes lønn.

Opsjonsprogram
Fjord Line AS har tildelt kjøpsopsjoner til konsernledelsen og andre ledende ansatte.
Det ble i januar 2013 tildelt 1.776.628 opsjoner til adm.dir og andre ledende ansatte.
Opsjonene tildelt i 2013 kan innløses i perioden 2016-2018. Innløsningspris er NOK 10 pr opsjon/aksje med tillegg av 5% pr år etter 2013.
Opsjonenes samlede verdi ble ved tildeling beregnet til TNOK 4.544.
For 2017 er kostnadsført beløp knyttet til opsjonsordningen TNOK 0 (TNOK 418 i 2016).
Totalt 1.046.628 opsjoner kan fortsatt innløses innen utgangen av 2018.

Revisor
Kostnadsført honorar til revisor fordeler seg på følgende tjenester (ekskl mva), tall i TNOK:

	2017	2016
Revisjonstjenester	919	883
Attestasjonstjenester/Avtalte kontrollhandlinger	26	32
Regnskapsmessig og skattemessig/avgiftsmessig teknisk bistand	181	202
Andre tjenester	250	237
Sum honorar til revisor	**1 376**	**1 354**

Note 18 Renteinntekter/rentekostnader og konsernintern garantiprovisjon - morselskap

(Tall i TNOK)

Renteinntekter består av følgende:

	2017	2016
Renteinntekter på lån til datterselskap (konserninterne renter)	82 315	81 425
Eksterne renteinntekter	1 271	1 141
Sum	**83 586**	**82 566**

Rentekostnader består av følgende

	2017	2016
Rentekostnader på lån til datterselskap (konserninterne renter)	1 844	2 188
Eksterne rentekostnader	86 227	69 360
Sum	**88 071**	**71 548**

Langsiktige konserninterne lån renteberegnes på markedsmessige vilkår. Ytterligere informasjon om konserninterne lån/mellomværende fremgår av note 11.

Fjord Line AS har i 2017 kostnadsført en konsernintern garantikostnad på TNOK 22.592 (TNOK 21.951 i 2016)
Fjord Line AS har inngått flere avtaler om lånefinansiering av konsernets skip. De skipseiende datterselskapene Fjord Skibsholding I, Fjord Skibsholding II, Fjord Skibsholding III og Fjord Skibsholding IV, Fjord Skibsholding V har på sin side stillet pantesikkerhet for Fjord Line AS sine forpliktelser i forbindelse med låneavtalene.
Som en kompensasjon for dette har de skipseiende datterselskapene mottatt garantiprovisjon på markedsmessige vilkår.

Note 19 Tilbakebetaling forskudd - morselskap

Den 31. august 2011 inngikk Fjord Line AS en samarbeidsavtale hvor drifting av tax free-virksomheten ombord på de to skipene "MS Bergensfjord" og "MS Stavangerfjord" ble outsourcet til kontraktsmotparten.
De to skipene ble levert i juli 2013 og i januar 2014.

I henhold til opprinnelig avtale skulle Fjord Line AS motta en provisjon basert på omsetningen o.a etter at driftingen av tax-free virksomheten hadde startet.
Avtalen gjaldt en tidsperiode på 5 år fra levering av siste skip, dvs frem til januar 2019.
I tillegg mottok Fjord Line AS i henhold til avtalen et vederlag på MNOK 50 den 09.01.2012.

Inntekten knyttet til det nevnte vederlag/betaling på MNOK 50 ble i utgangspunktet resultatført hos Fjord Line AS i takt med opptjening over avtalens løpetid.
Det var dermed balanseført en gjeld/uopptjent inntekt pr 31.12.2012 på MNOK 50.
I 2015 inntektsførte Fjord Line AS MNOK 10 knyttet til denne betalingen. Dette ble klassifisert som salgsinntekt i resultatregnskapet for 2015.
Balanseført verdi 31.12.2015 av uopptjent inntekt var MNOK 28,3 - dels klassifisert som kortsiktig gjeld og dels som langsiktig gjeld.

I henhold til avtalen skulle beløpets hovedstol tilbakebetales tidsmessig pro rata dersom avtalen termineres før femårsperioden er ute.
Fjord Line har en strategi om å insource kjernevirksomheten. På denne bakgrunn ble det i mars 2016 fremforhandlet en avtale hvor Fjord Line overtok tax-free driften på disse skipene med virkning fra 31.august 2016.
Gjenstående uopptjent inntekt pr 31. august 2016 er avtalt tilbakebetalt gjennom fire avdrag over halvannet år.
Avdragene som skal betales etter 31.12.2017 er klassifisert som kortsiktig gjeld TNOK 6.295

Endring balanseført verdi av balansepostene "tilbakebetaling forskudd" for 2017 (kortsiktig og langsiktig) fremkommer som følger:

Balanseført verdi 31.12.2016 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	18 884 TNOK (langsiktig og kortsiktig)
Tilbakebetaling og reversering avsetning i 2017	-12 589 TNOK
Balanseført verdi 31.12.2017 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	**6 295 TNOK (kortsiktig post)**

Note 20 NOx-tilskudd - morselskap

Skipet "MS Stavangerfjord" ble levert i juli 2013, og skipet MS Bergensfjord ble levert i januar 2014.
Som følge av at skipene er gassdrevet (LNG), med tilhørende lavt utslipp, fikk Fjord Line AS tilsagn om tilskudd fra NOx-fondet.
Pr 31.12.2014 var det til sammen utbetalt tilskudd til Fjord Line AS på MNOK 147,2 knyttet til disse tiltakene.
Som en forutsetning for tilskuddet, var Fjord Line pliktig å benytte "MS Stavangerfjord" og "MS Bergensfjord" i NOx-pliktig farvann i minimum 2 år fra leveringstidpsunktet.

I 2017 mottok Fjord Line AS 0 MNOK i NOx-tilskudd (11,75 MNOK i 2016).
I 2017-regnskapet ble MNOK 5,5 av tilskuddene inntektsført (5,2 MNOK i 2015).
Beløpet er klassifisert som andre driftsinntekter i resultatregnskapet.
For 2016 og 2017 periodiseres tilskuddene i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til.

Nedenfor fremkommer oversikt over regnskapsmessige verdier (tall i TNOK)

Samlet mottatt tilskudd 01.01.2014	38 200	A
Mottatt tilskudd 2014	112 945	B
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2014	**151 145**	C (A+B)
Inntektsført tilskudd 2013	-22 500	D
Inntektsført tilskudd 2014	-30 135	E
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2014	**98 510**	F (C + D + E)
Mottatt tilskudd 2015	3 914	G
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2015	**155 059**	H (C + G)
Inntektsført tilskudd 2015	-5 278	I
Akkumulert inntektsført tilskudd 31.12.2015	-57 913	J (D + E + I)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2015	**97 146**	K (H + J)
Mottatt tilskudd 2016	11 750	L
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2016	**166 809**	M (H + L)
Inntektsført tilskudd 2016	-5 128	N
Akkumulert inntektsført tilskudd 31.12.2016	-63 041	O (J + N)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2016	**103 768**	P (M + O)
Mottatt tilskudd 2017	**0**	Q
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2017	**166 809**	R (M+Q)
Inntektsført tilskudd 2017	-5 469	S
Akkumumlert inntektsført tilskudd 31.12.2017	**-68 510**	T (O+S)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2017	**98 298**	U (R+T)

BERGEN | STAVANGER | HIRTSHALS

13:30 BERGEN
20:00 STAVANGER
20:00 HIRTSHALS
18/11,5 timer

KRISTIANSAND | HIRTSHALS

08:30/15:00 KRISTIANSAND
16.JUNI-20. AUGUST
06:45/13:30/20:15

11:45/18:00 HIRTSHALS
16.JUNI-20. AUGUST
10:00/17:00/23:30

2 t 15 min.

LANGESUND | HIRTSHALS

14:30 LANGESUND
09:00 HIRTSHALS
4,5 timer

SANDEFJORD | STRÖMSTAD

08:30/15:20 SANDEFJORD
12:00/18:30 STRÖMSTAD
2,5 timer

Foto: Francisco Munoz, www.fotografenas.no, Kimm Saatvedt/Palookaville, Jon Inge Nordnes/Allegro, Mike Louagie, og Espen Gees

fjordline.com